การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8

นางสาวสมพร เงสันเทียะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทคัดย่อ

สมพร เงสันเทียะ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ทีฆชุณหเถียร

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นรายงานการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ตำบล โป่งแดง อำเภอ ขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 เดือน ธันวาคม พ. ศ. 2544 ถึง วันที่ 31 เดือน กรกฎาคม 2545 การเก็บข้อมูลเป็นแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ ข้อมูลที่ได้นำมาประเมินโดยใช้แบบซิพพ์โมเดล (CIPP MODEL)

ผลการประเมินที่สำคัญมี 5 ประเด็น คือ (1) การเกิดกองทุน พบว่า มีสมาชิกกองทุน 128 คน (ร้อยละ 72.32) เงินออมและเงินหุ้น 35,562 บาท ยอดเงินกองทุน 1 ล้านบาท คงเหลือ 227,000 บาท สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนะคติที่ดีต่อกองทุนซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชน (2) กระบวนการการบริหารกองทุนพบว่า มีผู้กู้ยืมเงินได้ 85 ราย (ร้อยละ 66.41 ของจำนวนสมาชิก) และนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 100 มีคณะกรรมการกองทุน 15 คน ซึ่งตั้งขึ้นถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทุกประการ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างถูกต้อง มีโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน (3) มีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า ประชาชนในหมู่บ้านมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ แต่ไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมดยังต้องขอความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่ (4) การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ประชาชนในหมู่บ้าน มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพ และมีกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่เกิดขึ้นมาใหม่โดยสมาชิกในชุมชนเอง (5) การมีศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พบว่า หมู่บ้านมีศักยภาพของบริบทชุมชนที่ดี และตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนที่สำคัญ คือ ชุมชนยกย่องคนทำความดี และในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินงานวิจัย อาทิเช่น

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย ทีฆชุณหเถียร อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- อาจารย์ เยาวดี สายอร่าม อาจารย์ร่วมปรึกษาสารนิพนธ์
- พ.อ.อ. ประคอง ดีนวนพะเนา คุณไพรวัน แสงสูงเนิน และนายชีพ เลาสูงเนิน สมาชิก อ.บ.ต. ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่และสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และประธานกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก ขอขอบคุณพี่น้องในหมู่บ้าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่างๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

สมพร เงสันเทียะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและประเมินโครงการของสำนักเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(ผศ. ดร. ธวัชชัย ทีฆชุณหเถียร)

กรรมการสอบ .....

(นางเยาวดี สายอร่าม)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

.....

(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ.....

25 ต.ค. 2545

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
หน้าอนุมัติ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	1
3. กรอบความคิดทฤษฎี	2
4. วิธีดำเนินการ	5
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	5
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	8
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	10
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	11
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	12
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	14
7. หลักการประเมินโครงการแบบซิพพ์โมเดล	15
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	16

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ 17
2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล 19
3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา 20
4. ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา 20
5. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่าบนตัวแปร 22

บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน 31
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม 43
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้ 60
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ 61

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ 68
2. วิธีดำเนินการ 69
3. ผลการดำเนินการ 69
4. อภิปรายผล 70
5. ข้อเสนอแนะ 72

บรรณานุกรม 73

ภาคผนวก

1. แบบรายงาน 1 – 12 75

ประวัติผู้เขียน 76

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	ความแตกต่างของรายได้ของประชากรไทยตั้งแต่ปี พ. ศ. 2531-2541	32
2.	แสดงขาดดุลทางการค้าของประเทศไทย	34
3.	ปัญหาสิ่งแวดล้อมและสาเหตุหลัก	35
4.	รายได้จากภาคการผลิตของคนในเมืองกับชนบท	36
5.	จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามลักษณะของประชากรในหมู่บ้าน	39
6	จำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้าน	40
7	จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ	41
8	จำนวนและร้อยละของรายได้ของประชาชน	42
9	แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนผู้สมัครขอกู้	45
10	ผู้ที่ได้รับเงินอนุมัติเงินกู้ในการประกอบอาชีพและจำนวนเงินกู้ที่ได้รับของผู้กู้ในอาชีพต่างๆ	47
11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้กู้เพื่อประกอบอาชีพต่างๆและยอดเงินกู้รวมและร้อยละของเงินกู้ที่ได้รับ	54
12	สมาชิกกองทุนผู้ขึ้นขอกู้และจำนวนผู้ที่ได้รับเงินกู้	54
13	ร้อยละของตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	67

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทที่1
บทนำ

หลักการและเหตุผล

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือ การไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองของชุมชนหมู่บ้านจนเกิดความเข้มแข็งในชุมชนหมู่บ้าน การพัฒนาเศรษฐกิจมีขีดความสามารถจัดระบบบริหารจัดการกองทุนของท้องถิ่นตนเอง เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจสังคมของประเทศในอนาคต

หมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา เป็นอีกหมู่บ้านหนึ่งที่ตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น และได้รับการอนุมัติจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนฯเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 เพื่อทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านน้ำฉ่าสายชล บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดในการแก้ไขปัญหาความยากจนตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลจากระดับฐานรากรวมถึงการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้นโดยจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ เพื่อให้บัณฑิตที่อยู่ในท้องถิ่นได้ช่วยพัฒนาบ้านเกิดประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือเพื่อความสำเร็จของโครงการอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์

การดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้าน หมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ คือ

1. เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านน้ำฉ่าสายชล

1.1 มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ สวัสดิการของสมาชิก

1.2 มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 มีขบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเองและมีการสร้างศักยภาพของตนเอง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านลบและด้านบวกที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวในข้อ 1 ว่ามีอะไรบ้าง

3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และเกิดความเชื่อมโยงระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม

4. เพื่อศึกษาค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล ระดับความเข้มแข็งตามตัวชี้วัดซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล ได้แก่ แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า ซิพพ์โมเดล (CIPP Model) มีอักษรย่อที่มีความหมาย คือ

C	ย่อมาจาก	Context	คือ บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

เมื่อนำซิพพ์โมเดล มาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านสามารถแสดงรายละเอียดได้ตามแผนภูมิต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ "ซิพพ์โมเดล"

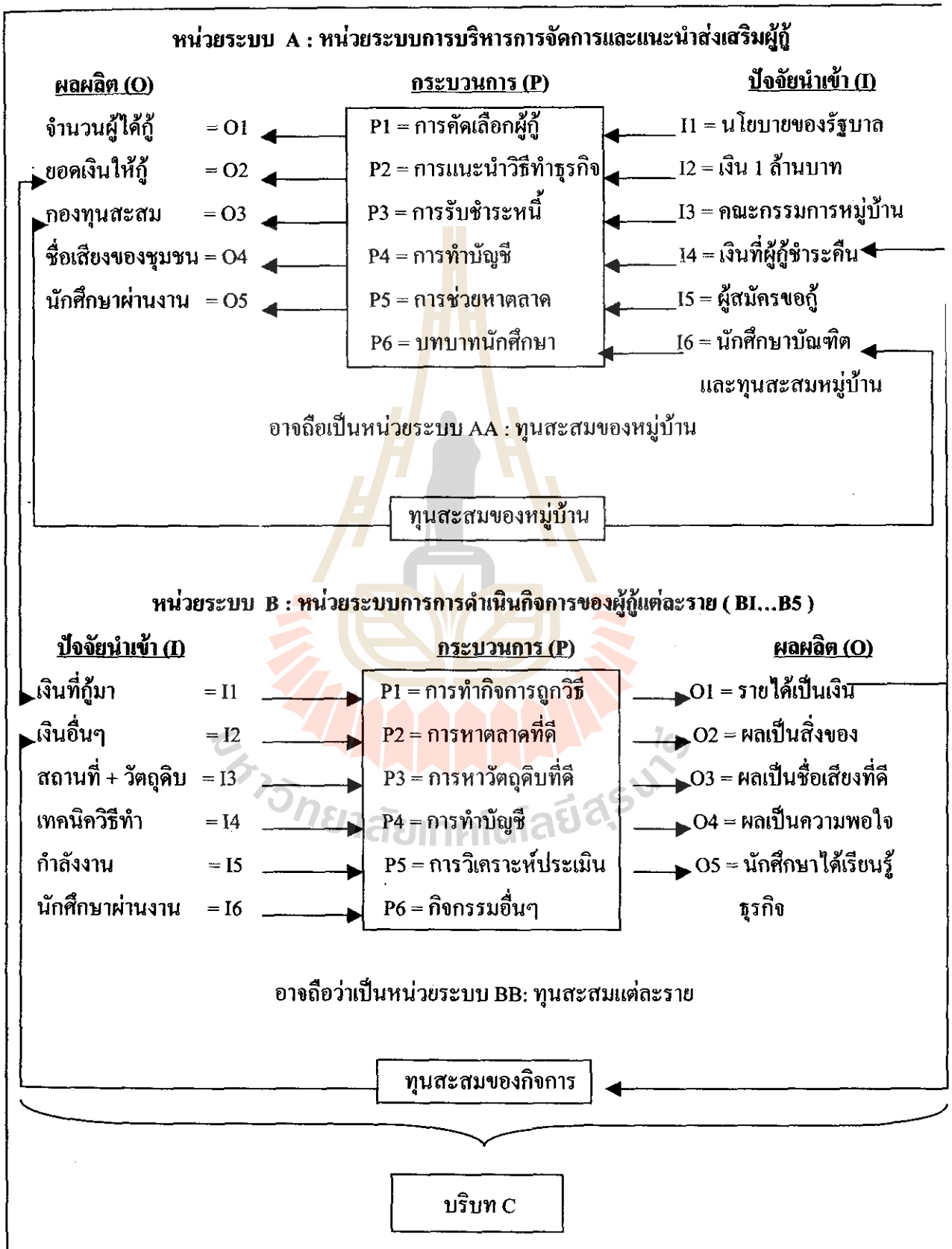

บริบท C	
บริบทประเทศ	บริบทชุมชน
- ความยากจนของประเทศ - นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) - ภาวะการขาดดุลทางการค้าของประเทศ - สภาวะแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน - ความเดือดร้อนและความเป็นหนี้สินของประชาชน - บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่าความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท - ค่านิยมและกระแสวัฒนธรรม และสินค้าจากต่างประเทศ	- ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน - สภาพปัจจุบัน - ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน - ด้านวัฒนธรรม

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารการจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้โดยมีหน่วยระบบสะสมเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละรายโดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิมีกระบวนการทำงานได้แก่ P ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิตตามรายการแผนภูมิ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละรายมีปัจจัยนำเข้าได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการและมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่วยสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินกิจการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยแก่หน่วยระบบ A

ที่มา : ชุดวิชาสารนิพนธ์ (Substantive Report) ,ปี 2545

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการศึกษาวิจัยประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล มีวิธีการ คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทางปฐมภูมิ (Primary data) โดยการเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลในพื้นที่ที่ผู้ศึกษาวิจัยปฏิบัติงานอยู่ ใช้วิธีสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต ทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้กลุ่มตัวอย่าง 20%, 50% ของจำนวนสมาชิกในชุมชน สมาชิกกองทุน สมาชิกผู้กู้ทั้งหมดในหมู่บ้าน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารกองทุนเอกสารของภาคราชการ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ รวบรวมข้อมูล (บร.)

ขั้นที่ 5 ประมวลผลบันทึกข้อมูล โดยใช้แบบพิมพ์ ซิพพ์โมเดล วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน

ขั้นที่ 6 รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องบันทึกเป็นรายงานการศึกษาวิจัย ประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

1. ได้ทราบการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านน้ำฉ่าสายชล

1.1 มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ สวัสดิการของสมาชิก

1.2 มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

1.3 มีขบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเองและมีการสร้างศักยภาพของตนเอง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

1.4 เศรษฐกิจของหมู่บ้านได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

1.5 ประชาชนในหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง

2. ได้ทราบปัจจัยด้านลบและด้านบวกที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวในข้อ 1

3. ได้ทราบกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคม

4. ได้ทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล ระดับความเข้มแข็งตามตัวชี้วัดซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทที่ 2
เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำสารนิพนธ์ในบทนี้ได้ประมวลแนวความคิดหรือมีเอกสารที่เกี่ยวข้องและได้นำมาประมวลจากแนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ เพื่อได้นำเนื้อหาและหลักวิชาการต่าง ๆ ในด้านการประเมินที่นำมาประเมินในครั้งนี้มีความถูกต้องและสมเหตุสมผลในวิชาการและด้านเนื้อหาสาระ

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาล ซึ่งมี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนของประชาชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างงานและพัฒนาความคิดริเริ่มและแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารการจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ความพร้อม ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ในการจัดการกองทุน
3. ความพร้อมของระบบตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก
4. ความพร้อมของการบริหารจัดการที่สอดรับที่เกื้อกูลกันระหว่างกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองกับกองทุนอื่น ๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือลดรายจ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉิน

2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้และการสร้างงานและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจในระดับฐานรากและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
3. ให้ประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติรักษาตามระเบียบนี้

ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเองเพื่อสร้างศักยภาพความเข้มแข็ง เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน จึงได้จัดทำระเบียบกองทุนขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนทำความเข้าใจ โดยอาศัยอำนาจแห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 จะประกอบไปด้วย 2 หมวด

หมวด 1 คณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ" โดยมีชื่อย่อว่า "กทบ." ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือ รองรัฐมนตรี และรัฐมนตรีต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะกรรมการ โดยคณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คน แต่ไม่เกิน 7 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก

ตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการแต่งตั้งไว้มีวาระอยู่ในตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ตาย
2. ลาออก
3. เป็นบุคคลล้มละลาย
4. คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ในการประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมและในการประชุมคราวใด ถ้าประธานไม่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับ

การวินิจฉัยชี้ขาดที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการมีอำนาจ หน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายการจัดการและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. กำหนดแผนงานจัดหาเงินทุนหมู่บ้านและแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
3. จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงานและออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์แก่กองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและการบริหารกองทุน
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดำเนินงาน เพื่อดำเนินงานตามระเบียบ
8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ราชการไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้
10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

11. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ หรือ ตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะ

กรรมการการบริหารตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีมีอำนาจ หน้าที่ ดังนี้

1. เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
5. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์การต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารกองทุน
6. จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
7. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
8. ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินการกองทุน
9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
11. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุน

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา มีการเรียกประชุมโดยผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมตัวแทนแต่ละครัวเรือนเพื่อทำการเปิด

เวทีชาวบ้าน ในการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยมีการสนับสนุนจากส่วนราชการเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำให้ความช่วยเหลือ

3. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการแล้ว คณะกรรมการกองทุนและประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการ สามารถรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
   - จัดทำแบบการขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ 2. ซึ่งขอรับแบบ กทบ2. จากคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
   - ยื่นแบบการขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสินหรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบข้อบังคับกองทุน
2. การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

   คณะกรรมการกองทุนร่วมกับสมาชิกต้องมีการเตรียมความพร้อม ดังนี้
   - โดยความร่วมมือกันเองภายในหมู่บ้าน
   - ขอความช่วยเหลือจากกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่ผ่านการประเมินความพร้อมแล้ว
   - ขอความช่วยเหลือจากคณะอนุกรรมการที่สนับสนุนระดับอำเภอและจังหวัด
   - การผสมผสานทั้ง 3 แนวทาง
   - สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่บ้านหรือชุมชน
   - สนับสนุนความรู้ด้านวิชาการและการจัดการแก่คณะกรรมการกองทุน

เมื่อกองทุนมีความพร้อมคณะกรรมการกองทุนจะแจ้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเพื่อมาตรวจสอบและรายงานคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด จากนั้นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะโอนเงินเข้ากองทุน กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองจึงจะทำการติดต่อธนาคารเพื่อนำหลักฐานการรับเงิน จัดสรรโดยมีเอกสาร ดังนี้

1. สมุดเงินฝากของกองทุน
2. มติที่ประชุม ซึ่งเห็นชอบและมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญากับธนาคาร และคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ร่วมกับกองทุนหมู่บ้านประเมิน ความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
- คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุน
- ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
- ระเบียบข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
- การมีส่วนร่วมของชาวบ้านหรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
- การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบและข้อมูลบังคับของกองทุน
- การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

4. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 มีดังนี้

1. ที่ตั้งกองทุนเลขที่ 212 หมู่ที่ 8 ต.โป่งแดง อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา 30280
2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
   2.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
   2.2 เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะและเงินรับฝาก
   2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
   2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดีมีคุณธรรม 4 ประการ คือ
   - เป็นคนมีความซื่อสัตย์
   - เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
   - เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข เช่น ยาเสพติด ติดการพนัน
   - เป็นคนรักสามัคคี

   2.5 เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนมีความสามารถ 4 ประการ คือ
   - เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
   - เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
   - เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน และมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
   - เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน
3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงิน และทรัพย์สิน ดังนี้
   3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
   3.2 เงินกู้ยืม
   3.3 ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
   3.4 ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

วิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

3.5 เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก

3.6 เงินค่าหุ้น

3.7 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

3.8 เงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพัน

กรณีเงินฝากสัจจะ สมาชิกสามารถถอนและปิดบัญชีได้ก็ต่อเมื่อพ้นสภาพการเป็นสมาชิกกองทุน

4. คุณสมบัติของสมาชิก

4.1 มีอายุไม่น้อยกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอาศัยอยู่ในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนการจัดตั้งกองทุน

4.2 เป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุนและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน

4.3 เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4.4 เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

4.5 มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

5.1 ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

5.2 ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 4 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละ 1 ครั้ง โดยสามารถเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและ กลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครสมาชิก

5.3 คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

5.4 เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 4 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายใน 3 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก สมาชิกย่อมขาดจากการเป็นสมาชิก เพราะเหตุ ดังต่อไปนี้

1. ตาย

2. ลาออก และได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

3. วิกลจริตจิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
4. ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
5. จงใจฝ่าฝืนระเบียบกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์ หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
6. จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน
7. นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
8. มีลักษณะหรือคุณสมบัติไม่เป็นไปตามข้อที่ 4

ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิก อาจยื่นคำขอเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกติดต่อกันไม่น้อยกว่า 2 ปี

7. คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เลขานุการ เหรัญญิก ผู้ตรวจภายใน และประชาสัมพันธ์
2. กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี
3. บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรประโยชน์เงินกองทุน
4. ออกระเบียบข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ในการบริหารกองทุน
5. รับสมาชิกและจัดทะเบียนสมาชิก
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

5. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุนและประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการบริหารกองทุน โดยระเบียบกองทุนจะมีวิธีการพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้นจะยึดตามระเบียบกองทุนแห่งชาติ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน 20,000 บาท หากเกินต้องให้สมาชิกวินิจฉัยชี้ขาด แต่รายหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท

2. คณะกรรมการกองทุนมีมติอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมดหรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงินพร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้ให้ผู้ขอกู้และธนาคารทราบ

3. คณะกรรมการแต่งตั้งผู้แทนกรรมการกองทุนอย่างน้อย 2 คน เป็นผู้แทนคณะกรรมการกองทุนและทำสัญญากู้ยืมเงินกับผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้และให้ผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้เปิดบัญชีเงินออมทรัพย์ธนาคารและแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว

4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือหลักทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่กองทุนกำหนด

5. คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้ เป็นอัตราที่แน่นอน ตามความเห็นชอบที่ประชุมสมาชิกและปิดประกาศโดยเปิดเผย

6. ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้และรอบการชำระเงินคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย โดยให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 8 วัน นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญา

เกณฑ์การพิจารณาเงินกู้สำหรับกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล จะให้เงินกู้กับสมาชิกโดยสมาชิกสามารถยื่นขอกู้ไปใช้กับกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาอาชีพ
2. การสร้างงาน
3. การสร้างหรือเพิ่มรายได้

วงเงินกู้ที่ให้กู้ยืมนี้ไม่เกิน 20,000 บาท ในกรณีที่สมาชิกขอกู้เกินกว่า 20,000 บาท จะต้องเรียกสมาชิกประชุมอนุมัติ สมาชิกต้องดำเนินงานขอกู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์และทำสัญญาให้กับคณะกรรมการ โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ผู้กู้ต้องชำระเงินคืนภายใน 1 ปี โดยเสียดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี และสมาชิกจะต้องนำเงินไปใช้ให้ถูกตองตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้เท่านั้น

6. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิพพ์โมเดล

รูปแบบการประเมินโครงการแบบซิพพ์โมเดล

สตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของรูปแบบการประเมินแบบซิพพ์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหาและความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อการพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร เช่น จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะให้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยายหรือปรับเปลี่ยนโครงการ

7. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งเน้นพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เนื่องจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทำให้เกิดการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนากองทุนไปสู่ความสำเร็จความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงให้การสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน โดยจัดสรรเงินทุนประมาณ 476 ล้านบาทให้แก่บัณฑิต เพื่อศึกษาในหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ โดยมีบัณฑิตว่างงานทั้งหมดจำนวน 74,881 คน หลักสูตรนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นกิจกรรมหลัก ทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้แก่ผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและยกระดับการศึกษาควบคู่กับการปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงจัดทำหลักสูตรที่จะเน้นเนื้อหาหลักสูตรทางด้านการบริหารจัดการ การเงินและการบัญชี การจัดทำโครงการวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินโครงการ ออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและการพัฒนาชุมชนที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือ โดยผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิตและสามารถนำประกาศนียบัตรไปใช้เป็นหน่วยกิตสะสมในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทได้

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าร่วมปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ

1.1 รูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมินที่นำมาใช้ร่วมคือ ซิพพ์โมเดล (CIPP Model : Context-Input-Process-Product) เป็นแบบจำลองจะประเมินในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล อันได้แก่ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน จำนวนประชากร การประกอบอาชีพ รายได้ และการศึกษาของประชากร

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบการบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้ คือ การศึกษานโยบาย เป้าหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน ความเข้มแข็งของผู้นำ ความสามัคคีของคนในชุมชน และศักยภาพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการทั้งสองหน่วยระบบ คือหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้แต่ละราย ได้แก่การศึกษากระบวนการที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการจัดตั้งกองทุน ระเบียบ กรรมการ กฎเกณฑ์ การพิจารณาอนุมัติเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย เช่น ความสามารถในการปล่อยกู้ และการคืนเงินของสมาชิก การดำเนินตามกิจการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนว่าประสบความสำเร็จ กำไร รายได้เพิ่ม หรือขาดทุนอย่างไร

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ และแบบเก็บข้อมูลอื่น ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านมีดังนี้

1. แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน
2. แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
3. แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
5. แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน
8. โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
9. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
10. แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน
11. แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี
12. การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ กัน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1.3.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	15 คน
1.3.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	128 คน
สมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	จำนวน	85 คน
สมาชิกทั่วไป	จำนวน	43 คน
1.3.3 ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	324 คน
1.3.4 ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	10 คน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2. ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล

2.1 ตัวชี้วัด

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิพพ์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งประกอบด้วย 2 หน่วยระบบ คือ

2.1.1. ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (หน่วยระบบ A) ได้แก่

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
3. ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
4. ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

2.1.2 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B) ได้แก่

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
3. ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
4. ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

2.2 แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

แนวทางในการดำเนินงานทางด้านข้อมูล ผู้ทำสารนิพนธ์มุ่งให้ได้เนื้อหาสาระ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับตัวชี้วัดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของตัวชี้วัดนั้น ๆ ตัวชี้วัดหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ตลอดจนการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ประกอบไปด้วย

1. การสัมภาษณ์โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ
2. การจัดเวทีประชาคมชาวบ้าน
3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม
4. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

วิธีการสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยวิธีต่าง ๆ ผู้ทำสารนิพนธ์ได้รวบรวมประมวลเข้าด้วยกัน และได้เรียบเรียงจนเป็นประเด็นที่ชัดเจน

3. ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดบริบท คือ ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน ป่าไม้ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือ บริบทรอบนอก ประกอบด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME_s)
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท
7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ วัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น

ตัวชี้วัดระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
2. สภาพปัจจุบัน
3. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน
4. ด้านวัฒนธรรม

4. ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา

โครงการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล โดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบรูปแบบซิพพ์ โมเดล ประกอบด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อจะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านจึงเป็นตามความคิดทฤษฎีที่กล่าวข้างต้นจึงได้รายการตัวชี้วัดดังนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
นโยบายของรัฐบาล	การคัดเลือกผู้กู้	จำนวนผู้กู้
เงิน 1 ล้านบาท	การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	ยอดเงินให้กู้
คณะกรรมการหมู่บ้าน	การรับชำระหนี้	กองทุนสะสม
เงินที่ผู้กู้ชำระคืน	การจัดทำบัญชี	ชื่อเสียงของหมู่บ้าน
ผู้สมัครขอกู้	การช่วยหาตลาด	
บัณฑิตกองทุนและเงินสะสมของหมู่บ้าน	บทบาทของบัณฑิตกองทุน	บัณฑิตผ่านงาน

ทุนสะสมของหมู่บ้าน AA

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
เงินที่กู้มา	การทำกิจการถูกวิธี	รายได้เป็นเงิน
เงินอื่น ๆ	การหาตลาดที่ดี	ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
สถานที่วัตถุดิบ	การหาวัตถุดิบที่ดี	ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
เทคนิควิธีทำงาน	การจัดทำบัญชี	ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
กำลังทำงาน	การวิเคราะห์ประเมิน	การกลับคืนถิ่นของประชาชน

ทุนสะสมของเจ้าของกิจการ BB

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกดังนี้

1.1 บริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับหน่วยระบบ A

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะ ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
- ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

- หนี้สินธนาคารของผู้กู้
- หนี้สินนายทุนนอกระบบของผู้กู้
- อาชีพหลักของผู้กู้
- รายได้ของครอบครัว
- ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมินโครงการ โดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้นมีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงินของผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้ประสบความสำเร็จเงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่ หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองเดียวกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือยอดเงินที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่ดนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

5. ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา

ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีการดำเนินกิจการ หมายถึง การจัดกลุ่มผู้กู้ที่ทำกิจการเดียวกันให้คิดกระบวนวิธีทำงาน (Work Procedure) ที่ดีในแนวคิดเชิงระบบ เช่น

หน่วยระบบในการทำอาชีพเลี้ยงสุกร เพื่อจำหน่าย โดยพิจารณาตัวแปรดังต่อไปนี้

ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
- พันธุ์สุกร	- การผลิตอาหารเอง	- ได้คุณภาพของผลผลิต
- อาหารสุกร	- อาหารอัดเม็ดมีคุณภาพ	- ได้ราคาดี
- เครื่องมือ อุปกรณ์	- การคัดเกรด	- ลดต้นทุนการผลิต
- การดูแลรักษาเลี้ยงดู	- การให้อาหาร	- ผลผลิตเพียงพอ
- ความรู้ความชำนาญในการเลี้ยง	- การป้องกันโรค,สุขาภิบาล	- การพึ่งพาตนเอง
- เงินทุน	- การจำหน่าย	

หน่วยระบบในการทำอาชีพการค้าขาย โดยพิจารณาตัวแปรดังต่อไปนี้

ปัจจัยนำเข้า Input	กระบวนการ Process	ผลผลิต Product
- เงินทุน	- การค้าที่ถูกวิธี	- เกิดการจ้างงาน
- สถานที่และแหล่งวัตถุดิบ	- การหาตลาดที่ดี	- มีกำไรจากการขายสิน ค้า
- เทคนิคในการขาย	- การบริการลูกค้าที่ดี	- มีเงินทุนในการขยาย
- คุณภาพของผู้ค้าขาย	- การหาแหล่งวัตถุดิบเป็นสินค้า	กิจการ
- คุณภาพของสินค้า	- การทำบัญชี	- ได้สินค้าที่มีคุณภาพ
	- การจัดร้านค้า	และราคาถูก

6. การแจกแจงตัวแปรและลักษณะค่าของตัวแปร

ตัวแปรที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ในการประเมินได้กล่าวไว้ในหัวข้อวัตถุประสงค์ของบทที่ 1 ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อทราบกระบวนการการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล บรรลุเป้าหมาย มากน้อยเพียงไร

1.1 การเกิดกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การมีกองทุนหมู่บ้าน	- มีกองทุนอยู่ก่อนแล้วกี่กองทุน - มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้าน - รวมเงิน 1 ล้านบาทสมทบกับกองทุนหนึ่งกองทุนใด
2. การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน - มีบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้
3. ทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน	- มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน - มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้
4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	- มีการพัฒนาอาชีพ - มีการสร้างงาน - มีการสร้างรายได้ - มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตัวแปร	ลักษณะค่าตัวแปร
5. แนวโน้มความเข้มแข็งและความอยู่รอดของกองทุน	- มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน - มีสมาชิกในหมู่บ้านให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิกกองทุน - อื่น ๆ ในแบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
6. ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน	- จำนวนสมาชิกกองทุน - จำนวนเงินออมและเงินทุน - จำนวนเงินบริจาค - ยอดคงเหลือของกองทุน 1 ล้าน

1.2 การมีระบบบริหารจัดการกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. คณะกรรมการบริหารกองทุน	- มีคณะกรรมการบริหารกองทุน - จำนวนคณะกรรมการบริหารกองทุน - มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุน
2. ระเบียบการบริหารกองทุน	- มีระเบียบการบริหารกองทุน - มีการร่วมกันจัดทำระเบียบ
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร	- มีการประชุมคณะกรรมการ - มีการรับสมัครสมาชิก - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน - มีการรับเงินฝากสัจจะ - มีการระดมทุนเงินฝาก - มีระเบียบการกู้และขอทุน - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตัวแปร	ลักษณะค่าตัวแปร
4. การตัดสินเงินกู้	- จำนวนผู้กู้ที่ได้รับการพิจารณาเงินกู้ - จำนวนผู้กู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้ - จำนวนผู้กู้ที่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้ - จำนวนผู้กู้ที่ไม่พอใจกับการพิจารณาเงินกู้ - จำนวนยอดกองทุนสะสมจาก 1 ล้านบาท - จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ
5. การจัดสรรผลประโยชน์	- มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรม

1.3 การเกิดการเรียนรู้เพื่อพึ่งพาตนเองและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	- มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน - มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้กู้
3. มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งพาตนเอง	- ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง
4. มีการปฏิบัติในเรื่องพึ่งตนเอง	- มีการนำหลักการพึ่งพาตนเองมาใช้ในการบริหารกองทุน
5.มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีการนำหลักการพึ่งพาตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ - ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตัวแปร	ลักษณะค่าตัวแปร
6.มีการปฏิบัติในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น	- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น - มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารกองทุน - มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินกิจการของผู้กู้

1.4 เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในหมู่บ้านและสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันระดับของกองทุนโดยรวม	- มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจหลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคน มิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืม - มีความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้องจัดการกันเองให้ได้ มิใช่รอรัฐบาลจัดการ
2. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้แต่ละราย	- สมาชิกเห็นโอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้อง - ผู้กู้แต่ละรายมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยไม่กู้หนี้จากแหล่งที่ดอกเบี้ยแพง - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี - ผู้กู้แต่ละรายมีความคิดในการดำเนินการ - ประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงการบริโภคเองและมีตลาดที่แน่นอน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. ศักยภาพเดิมของบริบทที่มีมากน้อยเพียงใด	- ประวัติหมู่บ้าน
	- สภาพป่า
	- สภาพของดิน
	- สภาพของหนองน้ำ
	- จำนวนประชากร
	- อาชีพครั้งแรกของประชากร
	- ถนน ไฟฟ้า ประปา
3. การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมามีศักยภาพในด้านต่างๆ	
2.1 ทุนด้านการเงิน	- จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน
	- จำนวนกลุ่มๆและจำนวนเงิน
2.2 ทุนด้านทรัพยากรทางกายภาพ	- จำนวนและลักษณะประชากร
	- การประกอบอาชีพ
	- สภาพที่ดิน
2.3 ทุนทางวัฒนธรรมประเพณี	- จำนวนวัด
	- การใช้ภาษาพื้นบ้าน
	- มีโบราณสถาน - โบราณวัตถุ
	- อื่นๆในแบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชน
2.4 ทุนทางปัญญา	- จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน
	- จำนวนผู้จบการศึกษาในระดับต่างๆ
	- จำนวนนักเรียนในระดับต่างๆ
	- จำนวนภูมิปัญญาชาวบ้าน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

3. มีความเข้มแข็งในการทำกิจการของผู้กู้

3.1 การเกษตร
3.2 ค้าขาย
3.3 การบริการในชุมชน
3.4 อุตสาหกรรมในครัวเรือน
3.5 การลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ

- ในแบบปฏิบัติงานรายเดือน
- จำนวนผู้กู้ที่ดำเนินกิจการอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 การทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

2.1 ปัจจัยด้านการบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินงานกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน	- มีใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนมีจำนวนมากน้อยเพียงไร
2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน	- จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน
3. มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน	- จำนวนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน	- จำนวนไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน
2. มีความไม่พึงพอใจในการตั้งกองทุน	- จำนวนผู้กู้ไม่พึงพอใจในการตัดสินเงินกู้
3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเข้ากลับกองทุน	- จำนวนผู้ไม่ยอมส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเข้ากลับกองทุน

วัตถุประสงค์ประการที่ 3 **การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้**

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีเครือข่ายองค์กรย่อยภายในชุมชน	- มีองค์กรผู้ประกอบอาชีพเดียวกัน - มีองค์กรผู้ประกอบอาชีพเสริมกัน
2. มีองค์กรแหล่งความรู้ที่เสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชน	- มีหน่วยองค์มาให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต - มีการจัดตั้งองค์กรแหล่งความรู้ในชุมชน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
3. มีองค์กรภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยงกับองค์กรภายในชุมชน	- มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ - มีการจำหน่วยหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับตำบลอื่นๆ

วัตถุประสงค์ประการที่ 4 การค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
ความเข้มแข็งของชุมชน	
1. มีความสามัคคี	- สมาชิกในชุมชนมีความเข้มแข็งมากน้อยเพียงใด
2. มีความซื่อสัตย์	- สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์เพียงใด
3. ยกย่องคนทำดี	- ชุมชนมีการยกย่องคนทำความดีเพียงใด
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	- สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพียงใด
5. มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม	- จำนวนครั้งที่มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม
6. มีอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้	- จำนวนครัวเรือนที่มีอาชีพมั่นคง
7. ครอบครัวในชุมชนอบอุ่น	- จำนวนครัวเรือนที่มีความรักใคร่ปรองดอง
8. มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร	- จำนวนกลุ่มองค์กรที่มีอยู่ในหมู่บ้าน
9. มีการประชุมรับความคิดเห็นของสมาชิก	- ชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกมากน้อยเพียงใด
10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส	- จำนวนผู้ได้รับการช่วยเหลือจากชุมชน
11. มีผู้นำที่คุณธรรม ยุติธรรม	- ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม หรือไม่
12. มีแผนงานชุมชนโดยสมาชิก	- ในชุมชนร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกหรือไม่

มหาวิทยาลัยทักษิณ

4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะประชาชนในท้องถิ่นที่นักศึกษาวิจัยผิดชอบ

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
ความเข้มแข็งของชุมชน	- สมาชิกมีความซื่อสัตย์ - ในชุมชนมีความสามัคคี - มีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กร - ผู้นำชุมชนมีคุณธรรม ยุติธรรม

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยการรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎี ซิพพ์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งมีขั้นตอนการรายงานดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
4. สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ อันได้แก่
   4.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อเพียงใด
   4.2 เพื่อทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน
   4.3 เพื่อทราบว่าได้เกิดองค์กรเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำการสารนิพนธ์ครั้งนี้
   4.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

โดยที่จะใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง(Authentic Evaluatian) เป็นสำคัญ ดังนั้น สำหรับตัวชี้วัดหรือตัวแปรที่ผู้ประเมินไม่สามารถตั้งเกณฑ์การตัดสินค่า "ดี-เลว" ก็จะนำเสนอข้อมูลสภาพจริงเท่านั้น ส่วนตัวชี้วัดใดที่สมควรตั้งเกณฑ์ตัดสินค่าได้ก็จะแสดงเกณฑ์นั้นอย่างชัดเจน ควบคู่ไปกับการเสนอข้อมูลและเสนอผลการตัดสินค่า

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ

1.1.1 ความยากจนของประเทศ

แม้ว่าเศรษฐกิจไทยภายใต้ความเข้มแข็งสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมจะทำให้รายได้เฉลี่ยต่อคนได้เพิ่มจากคนละ 2,106 บาท ในปี 2503 เป็น 68,000 บาท ในปี 2538 แต่ลึกลงไปในตัวเลขเหล่านี้ คือ ความแตกต่างทางรายได้ ความร่ำรวยของคนกลุ่มน้อยและความยากจนของคนกลุ่มใหญ่ ช่องว่างทางรายได้ระหว่างคนจนและคนรวยออกไปทุกปีจะเห็นได้จาก ตารางที่ 1 โดยอย่างยิ่งช่องว่างระหว่างคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับคนกรุงเทพฯ

ตารางที่ 1 ความแตกต่างของรายได้ของประชากรไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2541

หน่วย %

กลุ่มรายได้สูงสุดไปหาต่ำสุด กลุ่มละ 20%	2531	2533	2535	2537	2539	2541
กลุ่ม 1 กลุ่มรายได้สูงสุด 20 % แรก	51.2	54.1	55.6	54.1	53.3	53.9
กลุ่ม 2	21.2	19.9	19.8	20.3	20.5	20.2
กลุ่ม 3	13.4	12.7	12.2	12.7	12.9	12.7
กลุ่ม 4	9.0	8.4	7.9	8.3	8.5	8.4
กลุ่ม 5 รายได้ต่ำสุด 20% สุดท้าย	5.2	4.9	4.5	4.6	4.8	4.8
ความแตกต่างของรายได้ของกลุ่มสูงสุด / ต่ำสุด	9.8	11.0	12.4	11.8	11.1	11.2

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม(SMEs)

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 แสดงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นจะสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง ดังนี้

1.1.2.1 นโยบายการสร้างรายได้

ได้พูดถึงการแก้ปัญหาหนี้สินของประเทศด้วยการสร้างรายได้ โดยเน้นการสร้างรายได้ทุกระดับ โดยส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามศักยภาพของชุมชน ในระดับฐานรากของประเทศ ตั้งแต่การผลิตเพื่อบริโภค การนำผลผลิตที่เหลือจากการจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ในครอบครัว ส่งเสริมการร่วมตัวเพื่อดำเนินเศรษฐกิจระดับชุมชน โดยมีแนวนโยบายครอบคลุม 3 ด้าน คือ

1) ด้านการเกษตร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเกษตรกร โดยการปรับโครงสร้างด้านสินเชื่อ การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสานและส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ทำกินโดยพัฒนาการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐาน และส่งเสริมการประมงชายฝั่ง

2) ด้านอุตสาหกรรม รัฐบาลได้มีนโยบายหลายด้านดังนี้

2.1 ปรับโครงสร้างการผลิตในภาคอุตสาหกรรรม โดยคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติทักษะฝีมือภูมิปัญญาไทย ศักยภาพการผลิตและการตลาด

2.2 เสริมสร้างให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน

2.3 พัฒนาบุคลากรและแรงงานภาคอุตสาหกรรม ให้สอดคล้องกับการพัฒนา

2.4 ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งเสริมบทบาทของสถาบันการเงิน รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินงานของกองทุนร่วมทุนระบบค้ำประกันสินเชื่อ

2.5 สนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ๆในภาคอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

3) ด้านการบริการและการท่องเที่ยว

3.1 พัฒนาภาคบริการจากการ ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน

3.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านการเร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.1.2.2 นโยบายด้านพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนที่จะส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีความเข้มแข็งพร้อมไปกับการเร่งสร้างผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ อันเป็นฐานภาษีให้กับประชาชน ในระยะยาวโดยดำเนินการดังนี้

1) คณะรัฐมนตรีเห็นชอบจัดตั้งธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs Devopment Bank) จึงอนุมัติการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแปลสภาพเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อมเป็นธนาคาร

2) มอบหมายให้ธนาคารพาณิชย์ของรัฐเร่งรัดการปล่อยสินเชื่อให้กับ SMEs

3) ลดภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับ SMEs เฉพาะผู้ประกอบการมีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่เกิน 6 ล้านบาทจากอัตราภาษีปัจจุบัน 30% เป็นดังนี้

- SMEs มีกำไรไม่เกิน 1 ล้าน เสียภาษี 20%
- SMEs กำไร 1-3 ล้าน เสียภาษี 25%
- SMEs กำไร 3 ล้าน ขึ้นไป เสียภาษี 30%

การขาดดุลการค้าของไทยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นำไปสู่ปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด (ดุลการค้าและดุลบริการ) เพราะรายได้จากภาคบริการ ในที่สุดแล้วก็ไม่เพียงพอที่จะนำมาชดเชยดุลการค้า ยิ่งนำเข้าและการส่งออกของไทยต้องพึ่งพาการขนส่งของบริษัทเดินเรือต่างประเทศ จึงต้องเสียค่าระวางเรือและค่าประกันภัยในต่างประเทศมากขึ้น ยิ่งมีการส่งออก – นำเข้ามากขึ้น ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ก็ยังมากขึ้น ดังในปี 2538 – 2539 ทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลสูงมากถึงประมาณร้อยละ 9 ของ GDP การค้าดังแสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการขาดดุลการค้าของประเทศไทย

ปี	ยอดขาดดุลการค้า	คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของ GDP
2531	109,544	7.2
2532	146,364	8.2
2533	254,635	12.2
2534	233,201	9.7
2535	208,601	7.3
2536	230,733	7.2
2537	231,437	6.4
2538	357,276	8.4
2539	420,725	9.0

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

จากตัวเลขในตารางที่ 2 ปี พ.ศ. 2531 – 2539 คือยุคทองของการส่งออกสินค้า อุตสาหกรรมสัดส่วนของสินค้าอุตสาหกรรมการส่งออกสูงขึ้นถึงร้อยละ 74-75 ของมูลค่าของการส่งออกทั้งหมด แต่ปรากฏว่ายอดภาคดุลการค้ากลุ่มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะปี 2535 เป็นต้นมา เพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจเทียบกับช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-2 ซึ่งประมาณร้อยละ 50-60 ของมูลค่าส่งออกเป็นสินค้าเกษตรกรรม ขาดดุลการค้าประมาณ 10,000 - 20,000 ล้านบาท คิดเป็นประมาณร้อยละ 4 - 5 ของ GDP

1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

จากรายงานของธนาคารโลก ปี 1999 / 2000 พบว่าได้มีการพูดถึงการพัฒนาแบบยั่งยืน เนื่องจากในช่วงทศวรรษ(1972-1992) ที่ผ่านมาได้มีปัญหาเกิดขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ เช่น ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมของชุมชน ปรากฏการณ์อื่นๆที่เห็นได้ชัด คือ การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล โรคภูมิแพ้ มะเร็ง หอบหืด ทางเดินหายใจ การใช้สารเคมี ในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรกร

ตารางที่ 3 ปัญหาสิ่งแวดล้อมและสาเหตุหลัก

ปัญหา(ระดับ)	สาเหตุหลัก
1. มลพิษ	- การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ไนโตรเจนออกไซด์ คลอไรฟลูโอคาร์บอน - การตัดไม้ทำลายป่า
2. การสูญพันธุ์ของพืชและสัตว์	-การเปลี่ยนแปลงในการใช้ที่ดิน (การพัฒนา การทำลายป่า) การเพิ่มขึ้นของประชากรและการจับปลาในเขตหวงห้าม
3. ความเสื่อมโทรมของดิน	- ปัญหาประชากร การพัฒนา การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ
4. การหมดสิ้นไปของน้ำ	-การใช้น้ำแบบไม่ยั่งยืน การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิ
5. การหมดสิ้นไปของทรัพยากรหลายชนิด	- เชื้อเพลิงจากถ่านหิน แร่ธาตุต่างๆ
6. ปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นๆ	- การกำจัดของเสีย การจราจร
7. มลพิษจากสารพิษ	- สารโลหะหนัก สารกัมมันตรังสี สารเคมีภาคการเกษตร

ที่มา : เศรษฐศาสตร์การพัฒนา. เอกสารการสอนระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ,2544

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน

การสถาปนาระบบโครงสร้างความสัมพันธ์ที่วางพื้นฐาน อยู่บนความสัมพันธ์แบบเมืองแม่และเมืองบริวาร ทำให้ประเทศไทยต้องพึ่งพาประเทศที่เป็นเมืองแม่ หรือศูนย์กลางของระบบเศรษฐกิจทุนนิยมโลกมากขึ้น ทำให้ประเทศไทยกลายเป็นตลาดนำเข้า สินค้าอุตสาหกรรมหนัก (เทคโนโลยี) ที่มีราคาสูง และทำหน้าที่ผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม การประกอบชิ้นส่วนที่ใช้แรงงานเป็นหลัก มีมูลค่าเพิ่มไม่สูงมากนัก ก่อให้เกิดดุลการค้า การขาดเงินออมภายในประเทศ การเป็นหนี้สินต่างประเทศ การพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศมากขึ้น การขาดดุลการค้าของประเทศไทยนำไปสู่ปัญหาเงินทุนระหว่างประเทศหรือเงินรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ซึ่งเป็นหลักค้ำประกันเงินบาทยังขาดดุลมากก็หมายความว่า เงินตราต่างประเทศยิ่งร่อยหรอ ปี 2538 – 2539 ที่เงินตราสำรองยังสูงอยู่ระดับ 35,000 – 39,000 ล้านดอลลาร์นั้น ปัจจัยค้ำจุนวงเงินสำรองที่สำคัญคือ เงินกู้ยืมจากต่างประเทศทั้งการกู้ยืมภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งปรากฏว่าเมื่อสิ้นปี 2539 วงเงินกู้ยืมสูงถึงประมาณ 90,000 ล้านดอลลาร์ ของเอกชน 72,000 ล้านดอลลาร์ ของรัฐ 18,000 ล้านดอลลาร์ เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้โดยเฉพาะหนี้ระยะสั้นที่ต้องชำระใน ปี 2540 – 2541 มีอยู่ถึงประมาณ 48,000 ล้านดอลลาร์(ทั้งหมดเป็นหนี้ของเอกชน) มีผลทำให้ค่าเงินบาทต่ำลง จึงนำไปสู่ภาวะวิกฤติทางการเงิน จึงทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สิ้นโดยเฉพาะชาวชนบทตลอดจนปัญหาอื่นๆที่ตามมา ภาคการเกษตรจึงมีปัญหาเกษตรกรมีหนี้สินมาก มีการลงทุนน้อยฐานการออมไม่มี

ตารางที่ 4 รายได้จากภาคการผลิตของคนในเมืองกับชนบท

รายได้จากภาคการผลิต	ปี 2536 ล้านคน / %	ปี 2539 ล้านคน / %	ปี 2543 ล้านคน / %
ชนบท	42 (73%)	43 (71%)	43 (70%)
ในเมือง	45 (27%)	17 (29%)	19 (30%)

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่าความล้มสลายของท้องถิ่นชนบท

ในส่วนของชนบทไทยซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศนั้น ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามแนวคิดของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี ได้สร้างวิกฤตให้แก่หมู่บ้านในชนบทและประเทศในลักษณะของการล้มสลายทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ทำให้สถาบันครอบครัวล่มสลาย ทำให้ครอบครัวแตกแยกกันไป เช่น ไปรับจ้างเป็นกรรมกร เป็นคนใช้ ไปทำงานที่ต่างประเทศ ไปเป็นโสเภณี มีการขายลูกเป็นโสเภณี และกรรมกรเด็ก ความล้มสลายทางเศรษฐกิจของชุมชนชนบทและความล้มสลายของสถาบันครอบครัวย่อมทำลายชีวิตของชุมชนเอง เพราะผู้คนเคลื่อนย้ายตะเกียกตะกายเอาตัวรอด ชีวิตในเมืองเป็นชีวิตที่ปราศจากชีวิตแบบชุมชน เป็นชีวิตเดียวดายของแต่ละครอบครัว เป็นชีวิตที่ทอดทิ้งคนแก่ เด็ก คนป่วย เป็นสาเหตุให้มีการทำลายสิ่งแวดล้อมหรือหรือระบบนิเวศน์ชาวบ้านที่ยากจน เป็นหนี้สินย่อมตกอยู่ในสภาพหน้ามืดและทำได้ทุกอย่าง แม้แต่จะเผาป่า บุกเบิกเข้าไปปลูกมันสำปะหลัง ปลูกอ้อย ทำทุกอย่างเท่าที่จะทำได้

ความล้มเหลวของการพัฒนาได้สร้างความทุกข์ยากให้แก่ชาวชนบท พร้อมกับได้ชุดประกายให้ชาวบ้านหลายแห่งที่เคยวิ่งตามทิศทางเศรษฐกิจแบบผลิตเพื่อขาย ให้หันมามองสภาพความเป็นจริง รู้จักประมาณตัวเอง และหวนนึกถึงสภาพความเป็นอยู่ของคนรุ่นพ่อ แล้วเริ่มกันสร้างฐานการผลิตของตัวเองภายในหมู่บ้านรวมถึงการรวมตัวเพื่อดำเนินกิจกรรมสาธารณะในรูปแบบของประชาคม จากสภาพของปัญหาของการพัฒนาประเทศดังกล่าว จำเป็นต้องมีการรวมพลัง สร้างสรรค์สังคมใหม่ด้วยความสมัครสมาน โดยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการออกแบบพัฒนาอย่างกว้างขวาง

1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1) แม้ว่าสภาวะเศรษฐกิจจะตกต่ำกลุ่มนักการเมืองหรือกลุ่มคนรวยมักนิยมสินค้าจากต่างประเทศสูง ส่วนใหญ่เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย ตลอดจนการท่องเที่ยวต่างประเทศ ซึ่งทำให้เงินตราของประเทศรั่วไหลออกนอกประเทศเป็นจำนวนมาก จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ซึ่งสังคมเมืองมักเน้นค้านวัตถุนิยม มีการดิ้นรนขวนขวายแข่งขันตลอดเวลา ไม่เห็นความสัมพันธ์ทางจิตใจ สังคมเมืองได้รับอิทธิพลจากตะวันตกเข้ามามากและเป็นศูนย์กลางความเจริญ จึงทำให้ได้รับอารยธรรมและขนบธรรมเนียมของต่างประเทศ ได้ง่าย และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว

2) ปัจจัยที่จะช่วยสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ได้แก่ ขนมธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การอยู่รวมกันของชาวบ้าน และความศรัทธาในทางศาสนา การศึกษาหาความรู้ ทั้งในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนนที่ใช้สำหรับสัญจร และการขนส่งสินค้า สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ แต่ปัจจัยที่มีความสูงสุด ได้แก่ เศรษฐกิจชุมชน

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น

1.2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

ที่มาของหมู่บ้าน

ประวัติของหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล มีปู่ย่าตายายเล่าสืบทอดกันมาว่า เมื่อประมาณสมัยรัชกาลที่ 3 คือเมื่อปี (พ.ศ. 2367- 2375) ประชาชนได้ย้ายมาจากบ้านทุ่ง 1 กลุ่ม บ้านโคก 1 กลุ่ม ย้ายมาอยู่รวมกันเป็นหมู่บ้านน้ำฉ่า ต่อมามีการขยายหมู่บ้านเป็นสองหมู่บ้านคือ บ้านน้ำฉ่าหมู่ 3 กับน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 ในปี พ.ศ. 2542

บ้านน้ำฉ่าสายชล เดิมตั้งอยู่ที่ท้องทุ่งทางทิศใต้ของลำคลองบริบูรณ์ห่างไปประมาณ 2 กิโลเมตร ชื่อเดิมเรียกว่าบ้านทุ่ง เมื่อถึงฤดูฝนมีน้ำขังเฉอะแฉะไม่สะดวกในการเดินทาง จึงปรึกษาหารือกันแล้วเห็นว่าควรจะอพยพไปอยู่ในที่โนนซึ่งที่น้ำท่วมไม่ถึง พบว่าทางทิศเหนือของลำคลองบริบูรณ์ ซึ่งเป็นที่โนนน้ำท่วมไม่ถึงจึงพากันตั้งเป็นหมู่บ้าน ลำคลองเป็นพื้นที่สูงบ้างต่ำบ้างลดหลั่นกันลงมา เวลาน้ำไหลจะมีเสียงดังฉ่า ๆ จึงได้ขนานนามว่าหมู่บ้านน้ำฉ่า

หมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของถนนมิตรภาพ 1 สระบุรี - นครราชสีมา มีทางแยกไปอำเภอขามทะเลสอ หลักกิโลเมตร 197 ไปทางทิศเหนือประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นถนนซึ่งเป็นทางราดยาง จะมีทางแยกตรงตลาดสีจาน ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ หมู่บ้านน้ำฉ่านั้น ระยะทางประมาณ 2.5 กิโลเมตร

อาณาเขต ทิศเหนือติดกับบ้านหนองม่วง

ทิศใต้ติดกับบ้านโคกกรวด

ทิศตะวันออกติดกับบ้านหนองคู

ทิศตะวันตกติดกับบ้านโป่งแดง (โป่งบูรพา)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

มีการเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคดังนี้

- ถนนเริ่มก่อตั้งหมู่บ้านมีสภาพเป็นถนนแบบพื้นดินทรายหินกรวด
- เป็นถนนลูกรังเมื่อ พ.ศ. 2523
- ไฟฟ้าข้าสู่หมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2510

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

จากการเก็บข้อมูลบริบทชุมชน ผู้วิจัยพบว่า

1) ลักษณะประชากร

หมู่บ้านน้ำฉ่าสายชลมีจำนวนประชากรทั้งหมด 655 คน ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 177 ครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 49.45 กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง อายุ 18 ปี - 50 ปี และการศึกษาส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประกรในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	329	50.23
- หญิง	326	49.11
2. อายุ		
1 วัน – 3 ปีเต็ม	24	3.66
3 ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	25	3.81
6 ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	69	10.53
12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	24	3.66
14 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	46	7.02
18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	391	59.54
50 ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	52	9.73
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	24	3.66

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2) ลักษณะการประกอบอาชีพ

หมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล มีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่โดยที่ครอบครัวมีที่ดินทำกินเป็นของตัวเองจำนวน 177 ครอบครัว ซึ่งที่ทำกินส่วนใหญ่อยู่ช่วง 6 -50 ไร่ของแต่ละครอบครัว ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของการประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล

ลักษณะของการประกอบอาชีพและที่ดินทำกิน	จำนวน	ร้อยละ
1. การประกอบอาชีพ		
-ทำนา	170	86.25
-ค้าขาย	7	3.55
-ทำนาแต่ไม่มีที่ดินทำกิน	-	
-รับราชการ	20	18.16
(หมายเหตุ : ประชาชนหนึ่งคนประกอบอาชีพได้หลายอาชีพ)		
2.ที่ดินทำกิน		
1 – 5 ไร่	22	12.43
6 – 10 ไร่	50	28.25
11 – 12 ไร่	60	33.90
21 – 50 ไร่	33	18.64
50 ไร่ขึ้นไป	12	6.78
รวม	177	100

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

3) ลักษณะแหล่งน้ำในหมู่บ้าน

แหล่งน้ำในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล ส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากคลองน้ำที่ไหลผ่านเขตหมู่บ้านเพื่อทำการเกษตรและทำน้ำประปาหมู่บ้านให้สมาชิกในชุมชนใช้ในการอุปโภคดังแสดง ใน ตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
- บ่อน้ำตื้น	1	/	-
- บ่อน้ำบาดาล	1	/	-
- สระน้ำ	-	-	-
- คลองน้ำ	1	/	-
- ห้วย	-	-	-
- หนอง	-	-	-
- บึง	-	-	-
- แม่น้ำ	-	-	-
- ฝายกั้นน้ำ	2	/	-
- เขื่อนกันน้ำ	-	-	-
- ทะเล	-	-	-

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน / ชุมชน

ปัจจุบันในหมู่บ้านมีพื้นที่ทำกินเป็นที่นา 686 ไร่ มีผลผลิตด้านการทำนาทั้งหมู่บ้านปีละจำนวน 528 เกวียน เก็บไว้รับประทานเอง 200 เกวียน มีรายได้เข้าหมู่บ้านประมาณปีละ 788,000 บาท ดังแสดงในตารางที่ 8

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของรายได้ของประชาชน

รายได้ของประชาชน / ปี	จำนวน	ร้อยละ
5,001 - 10,000 บาท	20	11.30
5,001 – 10,000 บาท	40	22.60
10,001 – 20,000 บาท	30	16.95
20,001 – 30,000 บาท	72	40.68
30,001 – 50,000 บาท	10	5.65
50,001 – 100,000 บาท	5	2.82
รวม	177	100

1.2.4 ด้านวัฒนธรรม

ในหมู่บ้านวัด1 แห่ง ชื่อวัดน้ำฉ่า มีพระ 9 รูป ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ ทั้งปีของประชาชนในหมู่บ้านรวมทั้งการทำบุญต่างๆ และ ภาษาท้องถิ่นที่ใช้ คือ ภาษาอีสาน

1.2.5 ข้อมูลด้านอื่นๆ

1. ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ

ซึ่งในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล มีการรวมกลุ่มต่างๆ เพื่อจะพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้น ตลอดจนช่วยเหลือเด็ก คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านให้ได้รับการช่วยเหลือ ดังกลุ่มต่อไปนี้

- กลุ่มสัจจะออมทรัพย์
- กลุ่มเลี้ยงสุกร
- กลุ่มไก่ชน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8โดยภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ **จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า** ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล **หมู่ที่** 8 เข้าใจเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท **ทักษิณ** ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านใน **ด้านการเรียนรู้** การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้าน **เศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน** โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน กองทุนละ 1 ล้านบาท **พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านให้มีขีดความสามารถ** ในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินทุน **หมุนเวียนในหมู่บ้านกันเอง**

2) เงิน 1 ล้านบาท

เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อนุมัติเงินจัดสรร **ตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว** ได้แจ้งให้กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ทราบ เมื่อกองทุน **หมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล** หมู่ที่ 8 ได้รับทราบแล้ว ได้ติดต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร **เพื่อทำหลักฐานการรับจัดสรร** โดยทำการเปิดบัญชีรับเงินจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง **ซึ่งมี** เอกสารดังต่อไปนี้

1. สมุดบัญชีเงินฝากกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8
2. มติที่ประชุม ซึ่งเห็นชอบและมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้มี **อำนาจในการทำนิติกรรมสัญญากับธนาคารไป** แสดงต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร **สาขาขามทะเลสอ** จังหวัดนครราชสีมา และมติดังกล่าวต้องให้ประธานกรรมการกองทุน รองประธาน **กองทุนและเหรัญญิกลงนามกำกับและรับรองสำเนาครบทุกหน้า**

3. บัตรประจำตัวประชาชนของประธานกองทุน รองประธานกองทุน และ**หรัญญิก**กองทุน บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8

ตามความเข้าใจของประชากรในหมู่บ้าน เงิน 1 ล้านบาทเป็นกองทุนของหมู่**านตาม**นโยบายของรัฐบาลโดยเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อกิจกรรมดังต่อไปนี้

1) การพัฒนาอาชีพ

2) การสร้างงานสร้างรายได้

3) ลดรายจ่าย

4) การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน

กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8

- ได้รับโอนครั้งแรกวันที่ 6 พฤศจิกายน 2544 จากธนาคารเพื่อการเกษตรและ**สหกรณ์**การเกษตร สาขาขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

- เลขบัญชีธนาคารกองทุน 1 ล้านบาท 021 - 1 - 29856 – 0 ธนาคารเพื่อการ**เกษตร**และ สหกรณ์การเกษตร สาขาขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

- เลขบัญชีธนาคารเงินสะสมของกองทุน 021 - 2 - 67042 - 2 ธนาคารเพื่อการ**เกษตร**และ สหกรณ์การเกษตร สาขาขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

- ปล่อยให้กู้ 85 ราย ยอดเงินให้กู้รวม 773,000 บาท ปัจจุบันเหลือ 227,000 บาท **(ณ** วันที่ 31 กรกฎาคม 2545) เหตุที่เงินกู้ยังคงเหลือเนื่องจากจัดเป็นเงินสำรอง 50,000 บาท เงิน**บรรเทา**เหตุฉุกเฉิน 50,000 บาท และส่วนที่เหลือยังปล่อยให้สมาชิกกู้ได้ต่อไป

- จำนวนผู้กู้ได้คิดเป็นร้อยละ 66.41 จากผู้ที่มีสิทธิ์กู้ทั้งหมดจำนวน 128 ราย

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 มี จำนวน 15 คน เป็นชาย 9 คน หญิง 6 **คน** ซึ่งคัดเลือกจากการประชุมเวทีชาวบ้านจำนวน 3 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้านน้ำ**ฉ่าสายชล** โดยมีคณะอนุกรรมการกองทุนระดับอำเภอซึ่งได้แก่ หน่วยงานราชการที่ได้รับการแต่งตั้ง**เข้า**ร่วมสังเกตการณ์ ให้คำปรึกษาแนะนำให้ความช่วยเหลือ

- วิธีการคัดเลือกมี 2 ขั้นตอน คือ

1. ผู้สนใจสมัครเป็นกรรมการ
2. เสนอชื่อโดยสมาชิก

จากนั้นที่ประชุมเวทีชาวบ้านจะออกเสียงลงคะแนนเลือกโดยวิธีเปิดเผย

- เลือกคณะกรรมการกองทุน ตามที่ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้ (บทที่ 2 ข้อที่ 2 หน้าที่ 10 ของสารนิพนธ์)

- เลือกคนที่มีความรู้และ มีประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

4) ผู้สมัครขอกู้

ปัจจุบันจำนวนผู้กู้ทั้งหมด 85 ราย โดยนำเงินไปดำเนินประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรมดังนี้

การพัฒนาอาชีพ

4.1 การผลิตทางการเกษตร จำนวน 60 ราย รวมเงินกู้ 573,000 บาท

4.2 ค้าขาย จำนวน 17 ราย รวมเงินกู้ 154,000 บาท

4.3 บริการ จำนวน 8 ราย รวมเงินกู้ 46,000 บาท

รวมผู้กู้ทั้งหมด จำนวน 85 ราย รวมเป็นเงินกู้ทั้งสิ้น 773,000 บาท

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนของผู้สมัครขอกู้บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8

กลุ่มอาชีพ	จำนวนผู้กู้(ราย)	จำนวนเงิน(บาท)	ร้อยละ
1. การผลิตทางการเกษตร	60	573,000	70.58
2. ค้าขาย	17	154,000	20
3. การบริการ	8	46,000	9.42
รวม	85	773,000	100

ที่มา : แบบเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานรายเดือน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การชำระคืนเงินกู้

การชำระเงินคืนทุกประเภท ผู้กู้จะต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมาโดยมีหนังสือนำส่งชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุนและนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้จากธนาคารฯไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อเป็นหลักฐานในการทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่า

กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 มีเกณฑ์ในการพิจารณาให้เงินกู้ดังต่อไปนี้

- ประวัติและอุปนิสัย
- ฐานทางการเงินและการประกอบอาชีพ
- ความสามารถในการชำระหนี้
- หลักประกัน (บุคคลสองคนขึ้นไปในสมาชิกกองทุนหรือหลักทรัพย์)

กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 มีผู้ขอยื่นใบคำขอกู้ ทั้งหมด 85 คน ผ่านการอนุมัติ 85 คน การอนุมัติเงินกู้ของคณะกรรมการกองทุนอนุมัติโดยวิธีการออกเสียงโดยเปิดเผยในที่ประชุม

2) กระบวนการทำบัญชีของกองทุน พบว่า

เหรัญญิกกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 เป็นผู้รับผิดชอบในด้านการเงินและเลขานุการกองทุนเป็นผู้ทำบัญชี โดยทำบัญชีดังต่อไปนี้

- บัญชีรายรับของกองทุน 1 ล้านบาท
- บัญชีรายจ่ายของกองทุน 1 ล้านบาท
- บัญชีคุมลูกหนี้รายตัว
- บัญชีรายจ่ายเงินออมสัจจะ
- บัญชีรายรับเงินออมสัจจะ

ในรอบปีมีการรายงานการเงิน โดยทำงบดุลและงบกำไรขาดทุน ของกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 เพื่อง่ายในการติดตามและตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารจัดการ การเงินบัญชี และพัสดุ โดยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชลหมู่ที่ 8 มีส่วนในการตรวจสอบ

3.) การแนะนำวิธีการทำธุรกิจ

ผู้กู้หมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ประกอบอาชีพหลักคือ ทำนา เลี้ยงสัตว์และค้าขาย บัณฑิตกองทุน ได้แนะนำวิธีการทำธุรกิจในอาชีพดังกล่าวดังนี้

3.1 ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์

3.2 คุ้มค่าต่อการลงทุน

3.3 งบประมาณที่มีอยู่

3.4 มีตลาดที่แน่นอน / สินค้าตอบสนองความต้องการผู้บริโภค

3.5 มีใจรักในธุรกิจหรืออาชีพที่ทำ

4.) การรับชำระหนี้

กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ชำระหนี้เป็นรายปี ดอกเบี้ยร้อยละ 6 บาท / ปี เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ โดยชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าปรับต้องนำเงินไปส่งคืน ณ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้ไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในช่วงที่เกี่ยวข้อง

สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจำนวน 60 คน มี ตลาดในการจำหน่ายสะดวกและแน่นอน และยังมีประกอบอาชีพค้าขายจำนวน 17 คน ซึ่งจะประกอบอาชีพกันอยู่ในชุมชนของตนเอง

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1) ผลโดยตรง

- มีจำนวนผู้กู้ทั้งหมด 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.41 สมาชิกกองทุนทั้งหมด 128 คน
- ยอดเงินให้กู้รวมเป็นเงิน 773 ,000 บาท
- เงินกองทุน 1 ล้านบาท ปัจจุบันคงเหลือ 277,000 บาท

ตารางที่ 10 ผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ในการประกอบอาชีพ และจำนวนเงินกู้ที่ได้รับของผู้กู้ในกลุ่มอาชีพต่างๆ (ข้อมูล ณ 31 กรกฎาคม 2545)

ที่	ชื่อผู้กู้	อาชีพหลักของผู้กู้	วัตถุประสงค์ของผู้กู้	ยอดเงินที่ขอกู้ (บาท)	ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ		หมายเหตุ
					บาท	ร้อยละ	
	กลุ่มผู้กู้เพื่อเลี้ยงสัตว์	ทำนาข้าว	เลี้ยงสุกร				
1	นายบุตร พันวงค์	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	-เป็นการกู้เพื่อประกอบ
2	นางสุนทรี โชสูงเนิน	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	14,000	70	อาชีพใหม่ทั้งหมด
3	นางแตงอ่อน นางสม	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	คิดเป็นร้อยละ 100
4	นางประมูล งบสูงเนิน	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
5	นางเครือ รัตน์ประพา	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
6	นางสงัด สวัสดิ์วง	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
7	นางอารี แจ่มเจริญ	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	7,000	35	
8	นางแฉล้ม ฉิ่สูงเนิน	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
9	นางรุ่ง รัตน์นันท์	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
10	นางเจียม รัตน์สูงเนิน	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	15,000	75	
11	นางผัน เงสันเทียะ	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
12	นางสมพร เงสันเทียะ	ทำไร่มัน	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
13	นายเสนห์ รัตน์สูงเนิน	ทำนาข้าว	เลี้ยงเป็ด	20,000	10,000	50	
14	นางจินตนา เกสูงเนิน	ทำนาข้าว	เลี้ยงเป็ด	20,000	10,000	50	

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ชื่อผู้กู้	อาชีพหลักของผู้กู้	วัตถุประสงค์ของผู้กู้	ยอดเงินที่ขอกู้ (บาท)	ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ		หมายเหตุ
				บาท	ร้อยละ	
นายชีพ เลาสูงเนิน	ทำนาข้าว	เลี้ยงเป็ด	20,000	10,000	50	
นายธง งบสันเทียะ	ทำนาข้าว	เลี้ยงไก่	20,000	10,000	50	
นางสวิท ทรัพย์สุข	ทำนาข้าว	เลี้ยงไก่	20,000	10,000	50	
นายสำราญ เชิดชัน	ทำนาข้าว	เลี้ยงไก่	20,000	10,000	50	
นางสำรวม ศิลป	ทำนาข้าว	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
นางเสน่ห์ ฤกษ์โรจี	ทำนาข้าว	เลี้ยงสุกร	20,000	8,000	40	
นายสม ชาญสูงเนิน	ทำนาข้าว	เลี้ยงสุกร	20,000	20,000	100	
นางทวาย ชาญสูงเนิน	ทำนาข้าว	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
นางถวิน ทรัพย์สุข	ทำนาข้าว	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
นางสมมุง นรงค์	ปลูกผัก	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
นายจำรัส แป้นกรวด	ปลูกผัก	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
นางดา ข้อสูงเนิน	ปลูกผัก	เลี้ยงสุกร	20,000	10,000	50	
นายแสวง ชิดสุข	ปลูกผัก	เลี้ยงสุกร	20,000	7,000	35	
นางกาญจนา อุทัยกุล	ปลูกผัก	เลี้ยงสุกร	20,000	7,000	35	
รวม			540,000	288,000	55.33	
เฉลี่ย			19,285	10,285	55.33	

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ชื่อผู้กู้	อาชีพหลักของผู้กู้	วัตถุประสงค์ของผู้กู้	ยอดเงินที่ขอกู้ (บาท)	ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ		หมายเหตุ
				บาท	ร้อยละ	
กลุ่มผู้กู้เพื่อการเกษตร						
นางบุญ ศรีสันเทียะ	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	- เป็นการกู้เพื่อประกอบ
นางอยู่ เกี้ยวสูงเนิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	7,000	35	อาชีพเดิมทั้งหมด
นางเหลียว เขาเงิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	คิดเป็นร้อยละ 100
นางสม เกวียนสูงเนิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	
นางจันทร์ เกวียนงาม	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	
นายประเสริฐ ต่างอยู่	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	
นางมาลี นวลกัลยา	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	7,000	35	
นายสมศักดิ์ กบสูงเนิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	10,000	10,000	100	
น.ส.รัตน์ ไกรสูงเนิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	
นางน้อย ไกรสูงเนิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	6,000	30	
นางควง กรังสูงเนิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	
นางสร ไกรสูงเนิน	ทำไร่มัน	ทำไร่มัน	20,000	10,000	50	
นางละออ ข้อสูงเนิน	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นางสมพร จรสูงเนิน	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นางเตือน ศิลป	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	10,000	10,000	100	

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ชื่อผู้กู้	อาชีพหลักของผู้กู้	วัตถุประสงค์ของผู้กู้	ยอดเงินที่ขอกู้ (บาท)	ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ		หมายเหตุ
				บาท	ร้อยละ	
นางทวน เชียรกุล	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นางทีป งอบสูงเนิน	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นางรี ดีเสมอ	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นางสมจิตร เพ่งแสง	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นายรุ่ง เอ่สูงเนิน	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	8,000	40	
นางต้อย สำเนียงใหม่	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	8,000	40	
นางจ๋วบ จั่วสันเทียะ	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นางสุพี แก่นสมบูรณ์	ทำนาข้าว	ทำนาข้าว	20,000	10,000	50	
นางทราย จรโดกกรวด	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	10,000	50	
นางวิเชียร วรรนสิทธิ์	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	10,000	50	
นางอำพร ควงจันทร์	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	7,000	35	
นางสมพล ไกรสูงเนิน	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	7,000	35	
นางคูณ วุฒิสันเทียะ	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	6,000	30	
นางสละ จั่วสันเทียะ	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	10,000	50	
นางวันนา ศรีสันเทียะ	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	10,000	50	
นายมนัส โชว์สูงเนิน	ปลูกผัก	ปลูกผัก	20,000	4,000	20	
นางเสรี โชว์สูงเนิน	ปลูกผัก	ปลูกผัก	10,000	5,000	50	
รวม			610,000	285,000	46.72	
เฉลี่ย			19,062.50	2,906.25	46.72	

โรงเรียนเทคโนโลยีสุรนารี

ชื่อผู้กู้	อาชีพหลักผู้กู้	วัตถุประสงค์ของผู้กู้	ยอดเงินที่ขอกู้ (บาท)	ยอดเงินได้อนุมัติ		หมายเหตุ
				บาท	ร้อยละ	
กลุ่มผู้กู้เพื่องานบริการ						
นางศรนี นาดโพธิ์	ช่าง	ตัดเย็บผ้า	10,000	5,000	50	- เป็นการกู้เพื่อประ
นางเหลือบ ดงสูงเนิน	ช่าง	ตัดเย็บผ้า	10,000	5,000	50	กอบอาชีพเดิม
สมศรี แผงภูคำ	ช่าง	ตัดเย็บผ้า	10,000	5,000	50	ทั้งหมดคิดเป็น
นางเพ็นศรี ดีกสูงเนิน	ช่าง	ตัดเย็บผ้า	10,000	5,000	50	ร้อยละ 100
นายนรง แรมสูงเนิน	ช่าง	ซ่อมรถยนต์	10,000	8,000	80	
นายบัว เกวียนสูงเนิน	ช่าง	ซ่อมรถยนต์	10,000	8,000	80	
นายนัน ไกรสูงเนิน	ช่าง	ซ่อมรถยนต์	10,000	5,000	50	
นายนัน แหนงใหม่	ช่าง	ซ่อมรถยนต์	10,000	5,000	50	
รวม			80,000	46,000	58	

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ชื่อผู้กู้	อาชีพหลักของผู้กู้	วัตถุประสงค์ของผู้กู้	ยอดเงินที่ขอกู้ (บาท)	ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ		หมายเหตุ
				บาท	ร้อยละ	
กลุ่มผู้กู้เพื่อค้าขาย						
นางมีนา หาสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	-เป็นการกู้เพื่อประกอบ
นางละเอียด มูลสาร	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	5,000	25	อาชีพเดิมทั้งหมด
นางทิ้ง พูนเกิดมะเริง	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	คิดเป็นร้อยละ 100
นางย้อย แคล้วสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	
นางลมัย วุฒิสันเทียะ	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	
นายชาญ ศาสสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	
นางมุก ชุมโคกกรวด	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	7,000	35	
นางเย็น ทองคล้า	ค้าขาย	ค้าขาย	10,000	10,000	100	
นางสมนึก แรมสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	7,000	35	
นางกาญ แรมสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	15,000	75	
นางเหมือน เบาสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	
นายนะตะพล เลาสูง	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	
นางน้อย แดงสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	5,000	25	
นายเอนก เสงี่ยมงาม	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	9,000	45	
นางขุ่น ปุ๊กสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	10,000	10,000	100	
นางรัติการ รสสูงเนิน	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	6,000	30	
นางสุนัน ศิลป	ค้าขาย	ค้าขาย	20,000	10,000	50	
รวม			320,000	154,000	48.13	
เฉลี่ย			18,823.53	9,058.82	48.13	

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้กู้เพื่อประกอบอาชีพต่างๆและยอดกู้รวมและร้อยละของเงินกู้ที่ได้รับ

กลุ่ม อาชีพ	จำนวนผู้กู้		ยอดเงินกู้	
	ราย	ร้อยละของผู้กู้แต่ละราย	บาท	ร้อยละของยอดรวม
1 กลุ่มผู้กู้เพื่อปลูกพืช	32	37.65	285,000	36.87
2. กลุ่มผู้กู้เพื่อเลี้ยงสัตว์	28	32.94	288,000	37.26
3.กลุ่มผู้กู้เพื่อค้าขาย	17	20	15,400	19.92
4. กลุ่มผู้กู้เพื่อบริการ	8	9.41	46,000	5.95
รวม	85	100	773,000	100

ตาราง 12 สมาชิกกองทุนผู้ยื่นขอกู้และจำนวนผู้ที่ได้รับเงินกู้ บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 (ข้อมูล ณ 31 กรกฎาคม 2545)

จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือนที่สมัครเข้ากองทุน		จำนวนผู้เป็นสมาชิกกองทุน		จำนวนผู้ยื่นขอกู้		จำนวนผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้		
	ครัวเรือน	ร้อยละของครัวเรือน	ราย	ร้อยละของผู้มีสิทธิ์	ราย	ร้อยละของจำนวนสมาชิกทั้งหมด	ราย	ร้อยละของจำนวนสมาชิกทั้งหมด	ร้อยละผู้ยื่นขอกู้
177	128	72.32	128	36.06	85	66.41	85	66.41	100

จากจำนวนครัวเรือนมีสิทธิ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุน 177 ครัวเรือนมีผู้สมัครและได้เป็นสมาชิกกองทุน 128 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.32 ของครัวเรือนที่มีสิทธิ์เป็นสมาชิกกองทุนในจำนวนสมาชิก 128 ครัวเรือน มีผู้ที่ขอยื่นกู้เงิน 85 ราย ได้รับอนุมัติเงินกู้ทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้ขอกู้ (ตารางที่ 12)

ในการขอกู้เงินคณะกรรมการอนุมัติวงเงินตามที่ผู้กู้ยื่นขอกู้ทั้งหมดไม่มีการตัดลงแต่อย่างใด และให้กู้ทุกรายที่ยื่นขอกู้ทั้งนี้เพราะว่าผู้กู้ทุกรายมีหลักประกัน มีฐานทางการเงินและการประกอบอาชีพ ประวัติและอุปนิสัยดี และเห็นว่ามีความสามารถชำระหนี้ได้

ในจำนวนผู้กู้ 85 ราย มียอดเงินกู้ดังนี้

1. รายละ 20,000 บาท (เต็มวงเงิน) 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.36
2. รายละ 10,000 บาท 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.64

เมื่อวิเคราะห์ถึงกลุ่มผู้กู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพแบ่งได้ดังนี้ (ตารางที่ 10)

1. กลุ่มผู้กู้เพื่อประกอบอาชีพค้าขาย 17 ราย เป็นการกู้เพื่อประกอบอาชีพเดิม ทั้งหมด รวมจ่ายเงินกู้ 154,000 บาท
2. กลุ่มผู้กู้เพื่อประกอบอาชีพเพาะปลูกพืช 32 ราย เป็นการกู้เพื่อประกอบอาชีพเดิมทั้งหมด รวมจ่ายเงินกู้ 285,000 บาท
3. กลุ่มผู้กู้เพื่อประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ 28 ราย เป็นการกู้เพื่อประกอบอาชีพใหม่ทั้งหมด (ร้อยละ 100) รวมจ่ายเงินกู้ 288,000 บาท
4. กลุ่มผู้กู้เพื่อประกอบอาชีพงานบริการ 8 ราย เป็นการกู้เพื่อประกอบอาชีพเดิมทั้งหมด รวมจ่ายเงินกู้ 46,000 บาท

โดยสรุปแล้วเป็นการนำเงินกู้ไปประกอบอาชีพเดิม 57 ราย (ร้อยละ 67.06)

จุดเด่น

- การเก็บข้อมูลจากแบบรายงานต่างๆ นั้นสมาชิกในหมู่บ้านให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ประเด็นต่างๆ
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการเงิน หลักฐานการกู้ยืม การลงบัญชี งบดุล ไว้เป็นที่เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน ซึ่งง่ายต่อการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

- การจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่ระดับตำบล มีสมาชิกผู้เข้าร่วมการจัดเวทีทุกหมู่บ้านในตำบลโป่งแดงโดยสมาชิกแต่ละหมู่บ้านนั้น ได้นำความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานกองทุน ตลอดจนปัญหาและแนวทางแก้ปัญหามาแลกเปลี่ยนกัน

จุดด้อย

- พบว่าการจ่ายเงินให้สมาชิกกู้ยืมของคณะกรรมการกองทุนมีระยะเวลา 1 ปี ซึ่งมองไม่เห็นถึงโครงการที่ขอกู้ว่าได้ผลผลิตเมื่อไร และควรกำหนดการชำระหนี้เมื่อไร

2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า

-จำนวนผู้ที่กู้ได้ทั้งหมด 85 ราย

-จำนวนทุนสะสมของกองทุนหมู่บ้านมีเพิ่มขึ้นทุกเดือน

-มีการขยายกิจการของผู้กู้เนื่องจากการดำเนินการ

จุดเด่น

- ผู้ขอกู้ทุกคนได้รับการพิจารณาให้กู้ทุกคนตามความเหมาะสมซึ่งถือเป็นการกระจายเงินกองทุนให้กู้ยืมกันอย่างทั่วถึง

- เงินฝากสัจจะหรือทุนสะสมของหมู่บ้าน สมาชิกสามารถส่งเงินฝากได้ตรงตามกำหนดเวลา โดยมีกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บเงินฝากเพื่อนำเข้าเป็นทุนสะสมของกองทุนหมู่บ้านต่อไป

- มีการขยายกิจการของผู้กู้เพิ่มขึ้นและเกิดการสร้างงานเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น

จุดด้อย

- ผู้กู้ไม่มีความพึงพอใจในเงินกู้ระดับหนึ่ง ซึ่งได้ไม่พอเพียงต่อการผลิตและการประกอบอาชีพของตนเอง

1.) ผลกระทบโดยทางอ้อม พบว่า

จุดเด่น

- การลงทุนเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ ของสมาชิก ส่วนใหญ่จะใช้ความสามารถและประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งไม่ได้ขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ทางภาครัฐมาให้ความรู้ด้านความสมารถและประสบการณ์

-ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด ได้แก่ ตลาดส่งเขตอำเภอเมือง และอำเภอใกล้เคียง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

จุดด้อย

- การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโป่งบูรพาไม่ค่อยมีประสิทธิภาพค่อยที่ควรเนื่องจากมีกรรมการเพียง 3 – 4 คน เท่านั้นที่เสียสละเพื่อกองทุน กรรมการขาดประสบการณ์กรรมการขาดการประสานงานและติดตาม

- ขาดเครือข่ายการเรียนรู้เพิ่มเติม

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ความรู้ความสามารถผู้กู้แต่ละครอบครัว สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร สามารถหารายได้จากการเกษตร นอกจากนี้สมาชิกยังมีรายได้จากการประกอบอาชีพ รับจ้าง ค้าขาย และอุตสาหกรรมครัวเรือน ซึ่งแต่ละบุคคลก็มีความรู้ความสามารถตามสาขาอาชีพของตนเอง

2) ทรัพย์สินผู้กู้และเครือญาติ มีทั้งส่วนที่เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่พื้นที่ทำเป็นของตนเอง

3) หนี้สินธนาคารผู้กู้ ผู้กู้มีหนี้สินกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์การเกษตรขามทะเลสอจำกัด

4) หนี้สินนายทุนนอกระบบของผู้กู้ ผู้กู้บางรายมีการกู้เงินจากนายทุน โดยมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง

5) อาชีพหลักของผู้กู้ ได้แก่

- อาชีพเกษตรกรรม
- อาชีพรับจ้าง
- อาชีพค้าขาย
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว

6) รายได้ของของครอบครัว

1,000 – 5,000 บาท	จำนวน	-	ครอบครัว
5,000 – 10,000 บาท	จำนวน	-	ครอบครัว
10,000 – 20,000 บาท	จำนวน	95	ครอบครัว
20,000 – 30,000 บาท	จำนวน	29	ครอบครัว
30,000 – 50,000 บาท	จำนวน	53	ครอบครัว
50,000 – 100,000 บาท	จำนวน	-	ครอบครัว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

7.) ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ

ประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมของผู้กู้ จำนวน 4 กิจการ

- กลุ่มกิจการทำนาข้าว
- กลุ่มกิจการเลี้ยงสุกร
- กลุ่มกิจการค้าขาย
- กลุ่มกิจการบริการ

จุดเด่น

กลุ่มผู้กู้ส่วนใหญ่ผู้กู้มีประสบการณ์ในการดำเนินงานหรือกิจการของแต่ละกลุ่มกิจการอยู่ก่อนแล้ว เนื่องจากเป็นอาชีพหลักของผู้กู้และผู้กู้ได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเพื่อการพัฒนาอาชีพของตนยิ่ง ขึ้นไปอีก

จุดด้อย

สมาชิกนำเงินกู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพไม่เพียงพอในการลงทุน

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

1.) จำนวนที่ได้จากการกู้เงินกองทุน

จุดเด่น

- สามารถพัฒนาอาชีพ
- ลดรายจ่ายภายในครอบครัว
- เกิดการจ้างงาน
- มีเงินทุนหมุนเวียนทั้งภายในและภายนอกชุมชน
- เกิดอาชีพใหม่

จุดด้อย

- เงินกู้ได้จำนวนน้อยไม่สามารถทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B พบว่า

1) การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้กู้แต่ละราย พบว่า ผู้กู้แต่ละรายสามารถทำกิจกรรมอย่างถูกวิธี เนื่องด้วยมีประสบการณ์ในการดำเนินงานกิจการนั้นอย่างถูกวิธี

2) การหาตลาดที่ดีของผู้กู้แต่ละราย พบว่า ตลาดรองรับผลิตภัณฑ์และผลผลิต ได้แก่สมาชิกในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง

3) การหาวัตถุดิบที่ดีของผู้กู้แต่ละราย พบว่า การจัดซื้อวัตถุดิบสามารถจัดหาได้จากแหล่งจำหน่ายภายในจังหวัดและต่างจังหวัด ซึ่งวัตถุดิบเป็นที่น่าพอใจ

4.) การทำบัญชีของผู้กู้ พบว่า มีทั้งผู้ที่จัดทำบัญชีการจ่ายเงินกู้ รายรับและผู้ที่ไม่ได้จัดทำบัญชี

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

1) ผลโดยตรง

จุดเด่น

- มีรายได้เพิ่มขึ้น
- สามารถนำผลผลิตออกจำหน่ายภายในหมู่บ้านและพื้นที่ใกล้เคียง
- รายได้และผลผลิตเป็นที่พึงพอใจระดับหนึ่งของผู้กู้

จุดด้อย

- ได้ผลผลิตจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค

2) ผลกระทบโดยตรง

- ผู้กู้มีข้อจำกัดในการขยายกิจการและยังไม่ค่อยเกิดกิจการใหม่ๆ ขึ้นในท้องถิ่นเพราะเงินที่ให้ไม่มากนัก
- ผู้กู้ดำเนินกิจการด้วยความรู้ความสามารถเดิมของตน ไม่มีการศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีที่แตกต่างจากเดิม

3) ผลกระทบทางอ้อม

- ผู้กู้มีการพึ่งพาตนเอง 100 % ผู้กู้ได้นำหลักการพึ่งพาตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพได้นำทรัพยากรธรรมชาติ จากท้องทำให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพของตนเอง
- ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองเพิ่มขึ้น
- ผู้กู้ได้ทำกิจการด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- มีการขยายกิจการของตนเอง (กลุ่มเลี้ยงเสุกร , ค้าขาย)
- ผู้กู้มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

- การกลับคืนถิ่นของประชาชนน้อยมากเพราะในหมู่บ้านการ

ประกอบอาชีพยังมีรายได้ไม่ดีพอเท่าที่ในกรุงเทพฯ หรือ ต่างจังหวัด

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพเลี้ยงสุกร และค้าขายในหมู่บ้านสรุปได้ดังนี้

อาชีพเลี้ยงสุกร

1. ปัจจัยนำเข้าของอาชีพเลี้ยสุกร ประกอบไปด้วย

- พันธุ์สุกร
- อาหารสุกร
- เครื่องมือ อุปกรณ์
- การดูแลรักษาเลี้ยงดู
- ความรู้ความชำนาญในการเลี้ยง
- เงินทุน

1. กระบวนการที่มีในการเลี้ยงสุกร

าหารเอง

- อาหารอัดเม็ดคุณภาพ
- การคัดเกรด
- การให้อาหาร
- การป้องกันโรค,สุขาภิบาล
- การจำหน่าย

3. ผลผลิตในการเลี้ยงสุกรประกอบไปด้วย

- ได้คุณภาพของผลผลิต
- ได้ราคาดี
- ลดต้นทุนการผลิต
- ผลผลิตเพียงพอ
- การพึ่งพาตนเอง

อาชีพค้าขาย

1. ปัจจัยนำเข้า

- เงินทุน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

- สถานที่และแหล่งวัตถุดิบ
- เทคนิคในการขาย
- คุณภาพของผู้ค้าขาย
- คุณภาพของสินค้า
- การจัดร้านค้า

2. กระบวนการ

- การค้าที่ถูกวิธี
- การหาตลาดที่ดี
- การบริการลูกค้าที่ดี
- การหาแหล่งวัตถุดิบเป็นสินค้าที่มีคุณภาพและราคาต่ำ
- การทำบัญชี

3. ผลิตผลในการค้าขาย

- เกิดการจ้างงาน
- มีกำไรจากการขายสินค้า
- มีเงินทุนในการขยายกิจการ
- มีสินค้าที่มีคุณภาพและราคาถูกจำหน่าย

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทั้ง 5 ข้อ พบว่า

4.1.1 การเกิดกองทุน พบว่า

1) หมู่บ้าน น้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 มีกองเดิมอยู่ 2 กองทุน และมีกองทุนเกิดขึ้นใหม่ 1 กองทุน ซึ่งไม่รวมสมทบเข้ากับกองทุนหนึ่งล้านบาท

2) ประชาชนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยงกับกองทุน ซึ่งมีบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ได้แก่ คณะอนุกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติระดับอำเภอ บัณฑิตอาสากองทุนหมู่บ้าน องค์กรประชารัฐ

3) ประชาชนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชลหมู่ที่ 8 มีทัศนะคติที่ดีต่อกองทุนมีความต้องการ

อยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งกองทุนเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ให้กับตนเองและชุมชน

4) กองทุนมีสมาชิก 128 คน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จำนวนเงินออมและหุ้น

ทั้งหมด 35,562 บาท ยอดเงินคงเหลือของกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท 227,000 บาท (ข้อมูล ณ 31 กรกฎาคม 2545)

4.1.2 ระบบการบริหารกองทุน พบว่า

1) ในปีที่ 1 มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 จำนวน 15 คน ชาย 9 คน หญิง 6 คน

2) มีการร่วมกันสร้างระเบียบข้อบังคับของกองทุนบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการกองทุน

3) มีการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ดังนี้

- มีการประชุมประจำเดือน ทุก ๆ เดือน
- มีการรับสมาชิกกองทุนบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 เดือนละ 1 ครั้ง
- มีการรับเงินค่าหุ้น ๆ ละ 10 บาท ปีละ 1 ครั้ง ในเดือน มกราคม และรับฝากเงินสัจจะรายละ 30 บาท ทุกเดือน
- มีการตัดสินเงินกู้ตามระเบียบข้อบังคับ โดยวิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย โดยสมาชิกผู้กู้มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้ มีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน
- มีการจัดทำบัญชีให้เป็นปัจจุบัน

4) จำนวนยอดเงินกองทุนสมทบจาก 1 ล้านบาท ณ ปัจจุบัน 35,562 บาท (ข้อมูล ณ 31 กรกฎาคม 2545)

5) ยังไม่มีการจัดสรรผลประโยชน์เนื่องจากไม่ครบ 1 ปี

4.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง พบว่า

1) ประชาชนในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง เศรษฐกิจพอเพียง และภูมิปัญญาท้องถิ่น จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ องค์กรประชารัฐและบัณฑิตอาสากองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 โดยวิธีการเข้าร่วมประชุมและการประชาคมหมู่บ้าน คณะกรรมการบริหารกองทุนก็ได้รับความรู้จากคณะอนุกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติระดับอำเภอและระดับจังหวัด และองค์กรประชารัฐ

2) มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงการพึ่งตนเองมาใช้ปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้กู้

4.1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า

1) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าสมาชิกผู้กู้รายใดไม่ชำระเงินกู้คืน สมาชิกและคณะกรรมการต้องร่วมมือกันจัดการกันเองโดยไม่รอให้รัฐบาลช่วยเพื่อป้องกันเงินกองทุนสูญหายไปโดยวิธีการเรียกเก็บเงินกู้คืน ซึ่งข้อกำหนดหรือข้อบังคับมีบทโทษทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การเรียกเงินคืน ชะลอการให้กู้ในงวดต่อไป และการฟ้องร้องดำเนินคดี ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ เพื่อชักจูงให้เกิดความร่วมมือในการดูแลรักษาเงินกองทุนนี้ให้คงอยู่

2) ประชาชนในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ร้อยละ 83 จากประชาชนทั้งหมดในหมู่บ้านมีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของกองทุนหมู่บ้านว่าเป็น กองทุนหมู่บ้านของสมาชิกทุกคนไม่ใช่เป็นของใครคนใดคนหนึ่งในหมู่บ้านร่วมกันบริหารจัดการเป็นธนาคารเองของหมู่บ้าน มิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืม

3) สมาชิกผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงการบริโภคเองและตลาดที่แน่นอน โดยเห็นได้จากที่ร้อยละ 67.6 ผู้กู้นำเงินไปประกอบอาชีพเดิมซึ่งมีความแน่นนอน และกู้ไปประกอบอาชีพใหม่อีกร้อยละ 32.94 ส่วนใหญ่ได้แก่การเลี้ยงสุกรซึ่งก็มีตลาดที่แน่นอนรองรับและมีผลกำไร

4.1.5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็ง พบว่า

1) สมาชิกในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 มีสมาชิกทั้งหมด 655 คน ส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน คือช่วงอายุ 18 – 50 ปี มีอาชีพหลัก คือ การทำนา ทำไร่ ทำสวน โดยมีสภาพภูมิอากาศและสภาพของดินที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ มีสาธารณูปโภคซึ่งเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานพร้อมตลอดจนอยู่ใกล้อำเภอเมืองการคมนาคมสะดวก

2) มีทุนทางวัฒนธรรมประเพณีเป็นโดยมีวัดที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทางพุทธศาสนาของชุมชนและมีภาษาประจำท้องถิ่น

3) ประชาชนในหมู่บ้านมีการดำเนินชีวิตสามารถเลี้ยงชีพพึ่งพาตนเองได้

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามข้อ 4.1.1 - 4.1.5 พบว่า

4.2.1 ปัจจัยด้านบวกที่พบดังนี้ส่งผลดีในการจัดตั้งกองทุน

1) ชาวบ้าน 177 ครอบครัว (ทุกครอบครัว) เข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนด

วิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

2) รวมกลุ่มสร้างงานเพื่อเป็นอาชีพและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว

3) เกิดความสามัคคีกันในหมู่บ้านรวมถึงการบริหารกองทุนในหมู่บ้าน

4) จำนวนประชากรในหมู่บ้าน ประมาณร้อยละ 5 ของประชากรทั้งหมด

ในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 ที่ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน ไม่เข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและมีทัศนคติทางลบต่อกองทุน

4.2.2 ปัจจัยด้านลบ พบได้ดังนี้

1) การขอกู้ยืมเงินกองทุนเกิน 20,000 บาท (ซึ่งต้องให้ที่ประชุมสมาชิกวินิจฉัย ชี้ขาด) มีความล่าช้ามาก เพราะองค์ประชุมไม่ครบ

4.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้

1) การจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ผักปลอดสารพิษ ซึ่งมีการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ภายในท้องถิ่นของตนและพื้นที่ใกล้เคียง

2) มีการรวมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพเดียวกันซึ่งดำเนินการโดยบัณฑิตกองทุนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพตลอดจนแนวทางการแก้ไข

3) มีการจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นใหม่โดยสมาชิกในหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

4.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด มีดังนี้

1) มีความสามัคคี

2) มีความซื่อสัตย์

3) ยกย่องคนทำดี

4) มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5) มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม

6) มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้

7) ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น

8) มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร

9) มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

10) มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

11) มีผู้นำที่คุณธรรม ยุติธรรม

12) มีแผนงานชุมชนโดยสมาชิก

4.4.2 ความเข็มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น จากการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามลำดับ (ตาราง 9 ดังนี้

1.1) ชุมชนยกย่องคนทำความดี

1.2)ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

1.3) สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์

1.4) สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี

1.5) สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือกันและกัน

สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกโอกาส เช่น งานวัด งานผ้าป่าเพื่อการศึกษา ช่วยเหลือเพื่อนบ้านที่ขอความช่วยเหลือและการช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกันในการประกอบอาชีพ

3) สมาชิกในชุมชนยกย่องคนทำความดี โดยการให้ความเคารพนับถือเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนในชุมชนและการยกย่องการกระทำดีของบุคคลโดยผ่านสื่อ การประกาศให้ประชาชนรับทราบ

4) ด้านความซื่อสัตย์ สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

5) ประชาชนในชุมชนมีทัศนคติเรื่อง ความสามัคคีของคนในชุมชน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งให้เหตุผลด้านความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนมีความสามัคคีกัน ช่วยเหลือกัน เข้าร่วมประชุมรับฟังนโยบายต่าง ๆ ร่วมกัน ในระดับที่น่าพอใจมีเพียงส่วนน้อยที่ยังเอารัดเอาเปรียบเพื่อนสมาชิกในชุมชนด้วยกัน

6) ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้ที่แสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการประชุมหรือเสวนาจะเป็นผู้ที่มีการศึกษาและสมาชิกในชุมชนมีวิจารณญานในการรับฟัง

7) ตัวชี้วัดด้านอื่น ๆ

7.1) สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ทุกครอบครัว

7.2) สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมจาก โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการมาให้ความรู้ การเข้าร่วมประชุมประชาคมหมู่บ้าน

7.3) ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นรักใคร่ปรองดองกัน สมาชิกในชุมชนที่ไปทำงานต่างพื้นที่จะกลับมาหาครอบครัวของตนเองตามโอกาสต่าง ๆ และไม่ทอดทิ้งครอบครัวของตน

7.4) ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชนปัจจุบันมีจำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเลี้ยงสุกร กลุ่มเลี้ยงไก่ กลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อการผลิต

7.5) ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการและผู้ด้อยโอกาสโดยได

รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลและคนในชุมชนก็ได้มีส่วนช่วยเหลือด้วยดีมาตลอด

7.6) ในชุมชนมีผู้ที่มีคุณธรรม ยุติธรรม เป็นที่เคารพนับถือจากชุมชน

7.7) ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน ซึ่งสมาชิกในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นวิธีการแก้ปัญหาร่วมกับผู้นำชุมชนในเรื่องต่าง ๆ โดยการประชาคมหมู่บ้านและเสวนาเฉพาะกลุ่ม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตารางที่ 13 ร้อยละของตัวชี้วัดความเข้มแข็งชุมชน ข้อ 1, 2 ,3, 4 และ 9 ก่อนและหลังประเมินโครงการ

รายการ	ก่อน (ร้อยละ)				หลัง (ร้อยละ)			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	เฉลี่ย	มาก	ปานกลาง	น้อย	เฉลี่ย
ตัวชี้วัดข้อที่ 1 สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	40	20	10	57.14	31	37	2	52.85
ตัวชี้วัดข้อที่ 2 สมาชิกในกลุ่มมีความซื่อสัตย์	42	20	8	60	40	15	15	57.14
ตัวชี้วัดข้อที่ 3 ชุมชนยกย่องคนทำความดี	45	17	8	64.29	51	18	1	72.85
ตัวชี้วัดข้อที่ 4 สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	40	30		57.14	46	12	12	65.71
ตัวชี้วัดข้อที่ 9 ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็น ของสมาชิกชุมชนเป็นประจำโดยการประชุมหรือเสวนา	23	45	2	63.55	19	42	9	60

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 ต.โป่งแดง อ.ขามทะเลสอ จ.นครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

1.1.1 ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือ สวัสดิภาพของสมาชิก

1.1.2 ท้องถิ่นชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

1.1.3 ท้องถิ่นชุมชนมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

1.1.4 เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกันภัยทั้งสังคมก็มีภูมิคุ้มกันด้วย

1.1.5 ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.2 เพื่อทราบว่าปัจจัยด้านบวกและด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีอะไรบ้าง

1.3 เพื่อให้ขบวนการการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

1.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

2. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น
3. ใช้รูปแบบซิพพ์โมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
4. เก็บรวบรวมข้อมูล
5. เขียนสารนิพนธ์

3. ผลการดำเนินการ

1. ผลการประเมินหน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ซึ่งประเมินจากปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหน่วยระบบ A พบว่า

1.1 ในด้านปัจจัยนำเข้า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านบ้านบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 มีความพึงพอใจที่ได้รับเงินกองทุน 1 ล้านบาท ตามนโยบายของรัฐบาลมาหมุนเวียนในหมู่บ้าน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และบรรเทาเหตุฉุกเฉินและเหตุจำเป็นเร่งด่วน โดยผู้กู้ต้องทำสัญญากู้เงินและสัญญาค้ำประกันเป็นหนังสือ และเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 6 บาท ต่อปี

1.2 ในด้านกระบวนการ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการพิจารณาคัดเลือกผู้กู้ มีการจัดทำบัญชีและงบดุลของกองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีการสรุปผลการดำเนินงานประจำเดือนและประจำปี

1.3 ในด้านผลผลิต พบว่า การหมุนเวียนเงินให้กู้ภายในกลุ่มสมาชิก จะเห็นได้จากยอดเงินให้กู้ จำนวนผู้กู้ และเงินทุนสะสมของแต่ละเดือนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด

2. ผลการประเมินหน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย ซึ่งผู้กู้ล้วนมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการของตน เนื่องจากนำเงินไปลงทุนเกี่ยวกับอาชีพหลักของผู้กู้อยู่แล้ว ซึ่งประเมินจากปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของหน่วยระบบ B พบว่า

2.1 ในด้านปัจจัยนำเข้า เงินที่กู้มาได้จำนวนไม่มากตามที่ต้องการ แต่ก็สามารถนำมาพัฒนาอาชีพ ลดรายจ่ายภายในครอบครัวได้บ้าง

2.2 ในด้านกระบวนการ ผู้กู้แต่ละรายล้วนมีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการนั้นอยู่แล้ว จึงสามารถดำเนินกิจการได้อย่างถูกวิธี ตลอดจนเป็นแหล่งที่มีวัตถุดิบและตลาดรองรับ แต่จะประสบ

ปัญหาในเรื่องการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของโครงการบ้างในบางรายที่ไม่มีความรู้และขาดประสบการณ์ในการทำบัญชี และมีการนำเงินกู้ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ ร้อยละ 100

2.3 ในด้านผลผลิต เงินที่สมาชิกกู้ไปดำเนินโครงการนั้น สามารถสร้างผลผลิตที่ดีได้ เพราะกระบวนการที่ใช้ผลิตมีประสิทธิภาพ และนำผลผลิตมาใช้ประโยชน์ในครอบครัวและชุมชน ตลอดจนท้องถิ่นใกล้เคียงได้

อภิปรายผล

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านบ้านบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 บรรลุทั้ง 5 ข้อ ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านบ้านบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชน 177 ครัวเรือน และสมัครเป็นสมาชิกกองทุน 128 ครัวเรือน (ร้อยละ 66.41) ส่วนที่เหลือไม่เป็นสมาชิกกองทุนเนื่องจาก ยังไม่มีความจำเป็นในด้านเงินทุน เพื่อไปประกอบอาชีพ และมีแนวโน้มที่คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น เนื่องจากกองทุนรับสมัครสมาชิกได้หลายคนในแต่ละครัวเรือน ประชาชนในหมู่บ้านมีความเข้าใจ และมีทัศนะคติที่ดีต่อกองทุน โดยมีผู้นำชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ องค์กรประชารัฐ มาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในการพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ ของหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านบ้านน้ำฉ่าสายชล มีสมาชิก 128 คน มีจำนวนเงินออมและเงินทุน 35,562 บาทยอดเงินคงเหลือของกองทุน 1 ล้านบาท 227,000 บาท

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การมีระบบบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้านบ้านบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 มีการจัดโครงสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุน ตามระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดทุกประการ มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างถูกต้องและกรรมการมีการติดตามผลการใช้เงินกู้ของสมาชิกอยู่ตลอด มีการแต่งตั้งที่ปรึกษากองทุน และผู้ตรวจสอบบัญชีกองทุน มีการประชุมร่วมกันสร้างระเบียบข้อบังคับของกองทุน สมาชิกผู้กู้มีความพอใจกับการตัดสินเงินกู้ที่ได้รับ และยังไม่มีการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน เนื่องจากยังไม่ถึง 1 ปี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ แต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมดยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 มีการรวมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตรกรรม กลุ่มเลี้ยงสุกร กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น บ้านบ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ 8 มีศักยภาพเดิมของบริบทของหมู่บ้านที่ดีเห็นได้จาก มีสาธารณูปโภคที่พอเพียง มีสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาของคนในชุมชนส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับขึ้นไป มีกลุ่มอาชีพ กลุ่มกองทุนที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนในหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพตามวัตถุประสงค์มีการตั้งกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่ม ประชาชนในหมู่บ้าน บ้านน้ำฉ่าสายชล ให้ความสำคัญการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การยกย่องคนทำความดี การมีความซื่อสัตย์และมีความสามัคคี เป็นศักยภาพความเข้มแข็งของชุมชน

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

2.1 ปัจจัยด้านบวก

2.1.1 ผู้มีประสบการณ์ในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่มสมาชิกกองทุน ให้ความช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกัน

2.1.2 สมาชิกมีความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินกิจการกองทุน

2.2 ปัจจัยด้านลบ

2.2.1 คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในการชำระหนี้ ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานภาคสนามผู้วิจัยได้สร้างเครือข่ายองค์กรย่อยภายในชุมชน ได้แก่ กลุ่มสมาชิกผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงสุกร องค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อเสริมประสิทธิภาพและความแข็งแกร่งในการดำเนินโครงการตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกชุมชน อีกทั้งสารนิพนธ์ฉบับนี้ก็จะเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ของหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่เป้าหมาย

คนในชุมชนรู้หน้าที่ของตนเอง มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากบรรพชน มีกระบวนการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการที่มีประสิทธิผล และการอยู่ในชุมชนอย่างสันติสุข

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

5.1 ผลโดยตรง (Immediate Result)

เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง สมาชิกที่กู้เงินไปดำเนินการ มีรายได้เพิ่มขึ้นในระดับหนึ่ง

5.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)

สมาชิกผู้กู้เงินไปดำเนินโครงการสามารถปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้และเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งขึ้นกว่าแต่ก่อน

5.3 ผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact)

วิถีชีวิตคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ก่อให้เกิดสันติสุขในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรมีการขยายเวลาในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยจาก 1 ปี เป็น 2 ปี เพื่อหากำไรจากกิจการมาชำระเงินคืนกองทุนได้

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ควรจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้มากขึ้น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้คณะกรรมการกองทุนผู้เสียสละในการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 การจัดสรรผลประโยชน์เงินกองทุนควรใช้ถ้อยคำที่สามารถยืดหยุ่นได้ เช่น อัตราร้อยละสิบบาท น่าจะใช้คำว่าไม่น้อยกว่าร้อยละสิบบาทหรือไม่เกินร้อยละสิบบาทฯลฯ

ข้อเสนอแนะข้อที่ 4 ควรจัดสรรเงินปันผลให้สมาชิกโดยนำรายได้ที่เกิดจากเงินออมของสมาชิกเอง ไม่ควรนำเงินที่เป็นรายได้จากกองทุน 1 ล้านบาทมาปันผล หากต้องการนำเงินรายได้จากกองทุนมาปันผลจะต้องดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุน

2. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรมีการชี้แนะให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเล็งเห็นความสำคัญของกองทุนหมู่บ้านเพื่อประชาชน ทำหน้าที่บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ด้วยความรับผิดชอบและสียสละ

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรศึกษาระเบียบของกองทุนให้เกิดความเข้าใจตรงกัน สามารถให้คำแนะนำแก่สมาชิกกองทุนได้ และมีการขอคำปรึกษาจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 3 ควรมีงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ - อุปกรณ์สำนักงาน เพื่อจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 4 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรมีการติดตามทวงหนี้อย่างเอาจริงเอาจังกับผู้ที่ไม่ยอมชำระหนี้คืนกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 5 กองทุนควรมีแผนการดำเนินงานประจำปี มีแผนประมาณการรายได้รายจ่ายประจำปีเพื่อเป็นเป้าหมายในการบริหารงานกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 6 กองทุนหมู่บ้านควรจะมีสภาพขององค์กรเป็นนิติบุคคล ซึ่งจะช่วยสร้างภูมิกันทางเศรษฐกิจและสังคมได้

3. ข้อเสนอแนะ การนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรมีการติดตามและประเมินผลโครงการที่สมาชิกขอกู้ว่าได้นำไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์อย่างไร และศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการที่สมาชิกจะนำไปดำเนินการ สามารถสร้างรายได้ให้คนในชุมชน เพื่อส่งเสริมการจ้างงานภายในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะข้อที่ 2 ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีการประชาสัมพันธ์ ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้รับทราบว่ามีการรับสมัครสมาชิก ประเภทกลุ่ม/องค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพของสมาชิกประเภทกลุ่ม/องค์กรชุมชน ได้ผลิตสินค้าประจำท้องถิ่นออกสู่ตลาด ซึ่งเป็นการสร้างงานสร้างรายได้ ที่มีประสิทธิภาพและสร้างชื่อเสียงของท้องถิ่น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการค้นคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะข้อที่ 1 ควรมีการสนับสนุนโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกองทุนหมู่บ้าน

บรรณานุกรม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.**

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544, **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544, ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544.** กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.** กรุงเทพ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล หมู่ที่ 8 2544.**ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านน้ำฉ่าสายชล**

มาตราฐานการศึกษา, สำนักงานสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน และมาตราฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงาน 2545. **การจัดการและการวางแผนธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 1** กรุงเทพ ฯ : ศรีสยามพริ้นท์แอนด์แพคก์.

มาตราฐานการศึกษา, สำนักงานสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน, และมาตราฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงาน, 2545. **การจัดการธุรกิจชุมชน.** พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพ ฯ : ศรีสยามพริ้นท์แอนด์แพคก์.

มาตราฐานการศึกษา, สำนักงานสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน, และมาตราฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงาน, 2545. **การประเมินเพื่อพัฒนา.** พิมพ์ครั้งที่ 1 นครราชสีมา : ทัศน์ทองการพิมพ์

มาตราฐานการศึกษา, สำนักงานสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน, และมาตราฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงาน, 2545. **การวิจัยชุมชน.** พิมพ์ครั้งที่ 1

มาตราฐานการศึกษา, สำนักงานสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน, และมาตราฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงาน, 2545. **สารนิพนธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี : เอส.อาร์. พริ้นติ้งแมสโปรดักส์

สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. 2544. **คู่มืออาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศก์หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ.** กรุงเทพ ฯ .